

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^E JAARGANG

WOENSDAG 24 FEBRUARI 1926

No. 530

INHOUD

	Blz.
DE UITZONDERINGSTARIEVEN OP DE DUITSCHE SPOOR- WEGEN door <i>Jan Schilthuis</i>	174
De Kunstzijdeindustrie. II. Op het Europeesche Conti- nent door <i>A. Welling</i>	176
De Oppositie tegen het Verdrag met België III (Slot) door <i>Prof. Ir. J. Nelemans</i>	177
De Rijnvaart over het jaar 1925 door <i>A. van Driel</i>	180
De IJzer- en Staalindustrie voor en na den oorlog	180
De Rijksmiddelen	183
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Bankhervorming in Tsjecho-Slowakije door <i>Dr.</i> <i>R. Kerschagl</i>	185
AANTEKENINGEN:	
Duitsche dividenden in 1925	186
Buitenlandsche leeningen in de Vereenigde Staten ..	186
BOEKAAANKONDIGING:	
Arthur Feiler: Amerika-Europa; Erfahrungen einer Reise, bespr. door <i>Prof. Mr. D. van Blom</i>	187
J. H. F. Kohlbrugge: Practische Sociologie, Deel II, De zorg voor het normale kind, bespr. door <i>Prof.</i> <i>Mr. D. van Blom</i>	187
MAANDOLJFERS:	
Statistisch Overzicht van den economischen toestand van Nederland	188
Overzicht der Rijksmiddelen	189
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	189—196
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen: Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

*Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco;
Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welden Baron
Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Mr. Q. J. Terpstra;
Prof. Mr. F. de Vries.*

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart*.Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink*.Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam*.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.*

23 FEBRUARI 1926.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze week
geen verandering. Het aanbod van geld bleef zeer
groot. Callgeld was slechts moeilijk te plaatsen en
bedong in den regel niet meer dan $\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$ pCt.;
de weinige wissels, die aangeboden werden, konden
voor $2\frac{1}{8}$ pCt. gemakkelijk plaatsing vinden en de
prolongatierente liep ten slotte tot $1\frac{3}{4}$ pCt. terug.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank
geeft de post binnenlandsche wissels een daling van

f 700,000 te zien. Het totaal der rechtstreeks bij de
Bank geplaatste schatkistpromessen bleef onveranderd.
De beleeningen vertoonen een vermeerdering van
f 2,4 millioen. Het renteloos voorschot aan het Rijk
bleef nagenoeg op dezelfde hoogte.

De voorraad gouden munt daalde met f 1 millioen.
De post muntmateriaal blijkt met een kleine f 200.000
te zijn afgenomen. De zilvervoorraad klom met een
goede f 100.000.

De post papier op het buitenland vertoont een terug-
gang van f 32,2 millioen, terwijl de diverse rekeningen
onder het actief een vermeerdering van f 18,7 millioen
te zien geven. Blijkbaar heeft de Bank dus ook in
de afgelopen week weder voor ettelijke millioenen
aan Engelsche ponden afgegeven.

De biljettencirculatie daalde met f 11,1 millioen.
De rekening-courantsaldi blijken met f 1,5 millioen
te zijn afgenomen. Het beschikbaar metaalsaldo ver-
meerderde met f 1,6 millioen. Het dekkingspercentage
bedraagt ruim 51.

* * *

De aandacht op de wisselmarkt werd deze week
geheel in beslag genomen door de verdere daling van
den Franschen franc en de sterke schommelingen van
Deensche en Noorsche kronen. Parijs was zeer flauw
op den weinig bemoedigenden gang van zaken in Kamer
en Senaat. Kon de voorafgaande week nog op ca. 9.25
sluiten, deze week werd ten slotte voor 8.85 afgedaan.
Voor Kopenhagen was de stemming aanvankelijk
weder vast. Winstnemingen veroorzaakten daarna
een daling van ongeveer een gulden, maar den vol-
genden dag werd weder 65.— betaald, zonder belang-
rijke veranderingen in het verdere verloop der week
en per saldo dus vrijwel onveranderd tegen de vorige
week. Daarentegen was Oslo deze week vaster. De
stijging voor Kopenhagen der vorige week gaf blijk-
baar moed aan de speculatie om voor deze week een
nieuwe hausse voor Oslo in te zetten. Geopend op
51,55 werd aan het einde der week, na verschillende
schommelingen, 53,35 betaald, terwijl gisteren tot
53,85 werd geboden. Overigens was de wisselmarkt
vrij stationnair. Alleen Buenos Aires was opnieuw
flauwer, 101 $\frac{3}{4}$ à 102.

LONDEN, 22 FEBRUARI 1926.

De gemakkelijke positie in de geldmarkt bleef
gedurende de vorige week aanhouden en verscherpte
zich zelf nog tegen het einde der week.

Disconto bleef eveneens zwak, gesteund in die rich-
ting door vraag naar wissels door het buitenland en
zeer gering aanbod van materiaal. Bovendien had
de toewijzing van schatkistpromessen Vrijdag tegen
4 $\frac{1}{8}$ pCt. plaats, zoodat 3-maands bankaccepten de
week eveneens op dat percentage sluiten. Voorkeur
wordt verder gegeven aan 6-maands papier, waar-
van echter uiterst weinig ter markt komt.

Guldens en Dollars onveranderd: 4.86% en 12.14:

DE UITZONDERINGSTARIEVEN OP DE DUITSCHE SPOORWEGEN.

Sedert mijn artikel in de „Economisch-Statistische Berichten” van 4 Maart 1925 over de uitzonderingstarieven ten behoeve der Duitse zeehavens op de Spoorwegen der Deutsche Reichsbahn heeft dit onderwerp in Nederland voortdurend de aandacht bezig gehouden van hen, die betrokken zijn bij het transitoverkeer over onze havens. Ook in ruimeren kring trok het de belangstelling, vooral toen het bij het sluiten op 26 November 1925 van de handelsovereenkomst tusschen Nederland en Duitschland ter sprake kwam. Blijkbaar ten gevolge der vele klachten, die onze regeering bereikten over de groote nadeelen, welke de Duitse uitzonderingstarieven voor het verkeer met ons land meebrachten, hebben de Nederlandsche onderhandelaars die tarieven bij hun onderhandelingen ter sprake gebracht en als resultaat daarvan verklaarde volgens een Nederlandsch regeeringscommuniqué de Duitse regeering tegelijk met het sluiten van het verdrag „dat de ten aanzien van „de Duitse spoorwegen bestaande verschillen tusschen de Nederlandsche havens en de havens van „derde staten op een niet ver afgelegen tijdstip zullen verdwijnen.”

Tot nog toe is het zoover niet gekomen en andere niet-Duitse havens genieten nog steeds voordeelen uit Duitse uitzonderingstarieven, die voor Nederland niet gelden. Op een vraag van het lid der Tweede Kamer, Van Braambeek, heeft nog op 11 Februari de Minister van Buitenlandsche Zaken onder verwijzing naar het communiqué van 27 November geantwoord, dat dezelfde kwestie ook nog tusschen Duitschland en andere mogendheden bestaat, wat oponthoud met zich brengt, doch dat binnenkort een resultaat mogelijk zal zijn.

Intusschen grijpt het kwaad der Duitse Seehafen-Ausnahme-Tarife verder om zich, zeer ten nadeele van de Nederlandsche havens, en is het systeem van bescherming der Duitse havens door middel van verlaging der spoorwegvrachten of het later aan de vervoerders restitueeren van een aanzienlijk deel dier vrachten, nog meer een integreerend deel gaan uitmaken van de tarieven-politiek der Reichsbahn. Om het beoogde doel te bereiken worden de bedoelde voordeelen angstvallig aan buitenlandse havens onthouden, wat trouwens voor de hand ligt, omdat het geheele systeem als strijdmiddel tegen die havens bedoeld is. Wie nu een middel in de hand heeft, dat als waardevol wapen in dien strijd kan worden gebruikt, dient daarvan zooveel mogelijk partij te trekken, en Nederland had de beschikking over zulk een wapen. Bij velen is echter sedert November reeds de vraag opgekomen, of de Nederlandsche onderhandelaars over de Nederlandsch-Duitse handelsovereenkomst wel voldoende het gewicht hebben ingezien van dit wapen, dat bestond uit den Duitse wensch, het voor Duitschland zeer waardevolle Nederlandsche staatscrediet verlengd te krijgen en dan nog wel tegen een lageren rentevoet dan voorheen, en of zij daarvan niet meer profijt hadden kunnen trekken. Als tegenprestatie tegen de verlenging van het crediet en de verlaging van den rentevoet tot ver beneden het peil, waarop overigens in Duitschland ook de overheid in het buitenland gelden opneemt, werden bij de handelsovereenkomst van 26 November 1925 verlagingen der invoerrechten op eenige tuinbouwproducten verkregen, welke waarde blijkens de ontevredenheid bij belanghebbenden op vele punten twijfelachtig is. En verder is daar de verklaring omtrent de uitzonderingstarieven der spoorwegen.

Wat is de beteekenis van deze verklaring? In de eerste plaats dient niet vergeten te worden, dat slechts beloofd is, dat de verschillen weggenomen zullen worden, die op dit gebied bestaan tusschen Nederlandsche en andere niet-Duitse havens, waaronder hier in de allereerste plaats de Belgische havens zijn

te verstaan. Verder doet zich de vraag voor, waarin die verschillen bestaan en in hoeverre hun opheffing de nadeelen wegneemt, welke de Nederlandsche havens ondervinden van de Duitse uitzonderingstarieven.

Het antwoord op de eerste vraag toont weinig verandering sedert mijn artikel van 4 Maart 1925. Voor het viertal¹⁾ ook voor ons land belangrijke Duitse uitzonderingstarieven, dat toen wel naar Belgische, doch niet naar Nederlandsche havens gold, is dat nog onveranderd het geval, doch bovendien is met ingang van 25 November 1925 nog uitzonderingstarief B 2 voor de producten der uurwerkindustrie van Schwenningen, Triberg en Villingen uitsluitend voor België ingevoerd.

Tevens vinden de Belgische havens nog een voordeel in sommige der in den loop van 1925 ingevoerde Duitse doorvoer-uitzonderingstarieven. Deze dienen om het vervoer uit Zwitserland, Tsjecho-Slowakije, Oostenrijk, Poolsch Opper-Silezië over Duitsch grondgebied te leiden, in concurrentie met de buiten Duitschland liggende routes. Ter bereiking van dit doel nu werd in concurrentie met den weg over Fransch gebied naar Antwerpen het uitzonderingstarief D 58 ingevoerd voor doorvoer uit Zwitserland. Voor den doorvoer naar Nederlandsche havens legde de Fransche concurrentie minder gewicht in de schaal en daarom is dan ook in het, tegelijkertijd (1 Mei 1925) met D 58 ingevoerde, voor den Zwitserschen doorvoer naar Nederland geldende tarief D 52 de vracht per Kilometer ongeveer 60 pCt. hooger dan in D 58. Het ligt voor de hand, dat dus het Zwitsersche spoorwegvervoer van ter verscheping over zee bestemde goederen voor onze havens verloren moet gaan ten gunste van Antwerpen.

De hier aangegeven verschillen tusschen de Belgische en Nederlandsche havens zullen worden opgeheven, zoodra de Duitse belofte, afgelegd bij het afsluiten der handelsovereenkomst van 26 November, wordt ingelost; doch het is maar de vraag, wanneer het „niet ver afgelegen tijdstip” van het communiqué onzer Regeering aanbreekt.

Het antwoord op de vraag, of het opheffen der verschillen tusschen Belgische en Nederlandsche havens een groot gedeelte der nadeelen wegneemt, welke voor Nederland voortvloeien uit het geheel der Seehafen-Ausnahme-Tarife, dient helaas ontkennend te luiden. De voordeelen, welke de tarievenpolitiek der Reichsbahn aan de Duitse havens verschaffen, bestrijken een veel grooter terrein dan de enkele tarieven, welke voor Antwerpen van toepassing zijn verklaard. Belangwekkend is op dit gebied het in October opgestelde rapport van den heer Gaston Lerverve, vertegenwoordiger bij de Duitse spoorwegen van de Commissie van Herstel, en door dezen aan de genoemde Commissie uitgebracht. Volgens dit rapport heeft de Reichsbahn sedert 10 Januari 1925, toen naar haar opvatting, gedeeld door den heer Lerverve, een einde kwam aan den geldigheidsduur van artikel 325 van het verdrag van Versailles, krachtens hetwelk uitzonderingstarieven ten behoeve der Duitse havens ook moesten worden toegepast op het verkeer naar de toenmalige geallieerde landen, al haar tarieven naar de Duitse zeehavens herzien en aanzienlijk verlaagd en ze tevens op meer goederensoorten toepasselijk verklaard. Hierop volgt de mededeeling dat van die maatregelen de Duitse havens sterk hebben geprofiteerd, ten koste van de Belgische en Nederlandsche alsmede van Triest. Zoo werden tot de naar de Duitse zeehavens geldende tarieven in Juli 1924 227.108 en in Juli 1925 423.811 ton goe-

¹⁾ Dit viertal bestaat uit:

No. 35 Eisen und Stahl, Eisen- und Stahlwaren sowie Eisenbahnfahrzeuge.

No. 39 Stückgut der allgemeinen Stückgutklasse etc.

No. 49 Glas und Hohlglaswaren.

No. 52 Papier und Pappesowie Tapeten und Tapetenborten aus Papier.

deren vervoerd, al dient dan ook in aanmerking te worden genomen, dat die toename gedeeltelijk het gevolg is geweest van de teruggave van het Rijnlandsche spoorwegnet aan de Reichsbahn.

Dat ook de lage uitzonderingstarieven voor den doorvoer het gewenscht resultaat hebben, blijkt uit de door den heer Leverve aangehaalde vermeerdering der doorvoer-goederen van 28.000 ton in November 1924 tot 57.900 ton in Juni 1925. Dat ook die vermeerdering van den doorvoer gaat ten koste van niet-Duitsche havens, waarbij de Nederlandsche, blijkt bij een nadere beschouwing der tarieven. Voor den doorvoer van Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije gelden naar Nederlandsche en Belgische havens speciale, op 10 September 1925 ingevoerde tarieven, welke hetzelfde doel hebben als de reeds voor den Zwitserschen doorvoer beschrevene. Daarnaast bestaan echter voor dien doorvoer voorschriften omtrent de naar de Duitse zeehavens in rekening te brengen vracht, welke de strekking hebben dit verkeer geheel voor deze te behouden. Volgens die voorschriften namelijk, die speciaal zijn gericht tegen Triëst en Fiume, wordt den vervoerder het verschil tusschen de vracht volgens het geldende tarief naar de Duitse havens en die naar Fiume of Triëst terugbetaald, waarbij als eenige voorwaarde is gesteld, dat een vracht van minstens 2 Pfennig per ton-kilometer op zendingen tot 10 ton en 1½ pfennig voor grootere zendingen moet overblijven. Afgezien nog van het feit, dat dus geen vaste tarieven bestaan, springt het nadeel voor Nederland wel in het oog, wanneer men weet, dat de reeds bij uitzonderingstarief verlaagde vracht van Passau naar Hamburg voor wagons van 5000 Kilo M. 4,98 per 100 Kilo bedraagt en dat over dit traject voor Oostenrijksche goederen nu na het tarief van 2 pfennig per kilometer per ton slechts M. 1,63 per 100 Kilo wordt berekend. Voor de Nederlandsche havens beteekent dit een nadeel van niet minder dan f 2,40 per 100 Kilo, waardoor zij natuurlijk worden uitgeschakeld.

Een dergelijk systeem van restitutie wordt sedert eenigen tijd ook toegepast op goederen, die uit Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije en Poolsch Opper-Silezië over Duitsch gebied naar de Belgische havens worden vervoerd. Als basis der restitutie wordt daarbij het vrachtverschil nagegaan bij vervoer door Duitschland en bij vervoer over niet-Duitsch gebied. Voor doorvoer uit de genoemde landen naar Nederland geldt dit restitutie-systeem niet en ook hierin staan wij dus weder ten achteren bij België. Ook dit verschil tusschen Nederland en België zou dus uit den weg dienen te worden geruimd op grond van de Duitse verklaring, voorkomende in het meergenoemde communiqué onzer regeering. Of maakt het misschien verschil, dat misschien dit restitutie-systeem eerst na het teekenen van de handelsovereenkomst is ingevoerd?

Het vermoeden schijnt gerechtvaardigd, dat bij de onderhandelingen over de Nederlandsch-Duitsche handelsovereenkomst meer tastbare voordeelen op het gebied der Seehafen-Ausnahme-Tarife te verkrijgen waren geweest. De tevredenheid, welke in Duitschland het bij die onderhandelingen door de Duitse onderhandelaars gevoerde beleid heeft opgewekt is reeds een aanwijzing in die richting.

Nu wij met het wapen, dat Nederland in handen had, niet meer hebben kunnen bereiken, zal Nederlandsche overredingskracht alleen niet voldoende zijn om de Reichsbahn tot het temperen harer politiek van begunstiging der Duitse havens te bewegen. Daarvoor is tegenwoordig de invloed der havens, veroorzaakt door de in Duitschland in sterke mate heerschende overtuiging, dat haar bloei voor het herstel van het Rijk een allereerste voorwaarde is, te groot. De Reichsbahn heeft bij de bevoordeeling der havens dan ook de publieke opinie op haar hand en herhaaldelijk vindt zij in de Duitse pers aansporingen om op den ingeslagen weg voort te gaan. Zoo wordt in een arti-

kel, dat op 26 November verscheen in de „Weser Zeitung” op heftige wijze van leer getrokken tegen een verzoek van de Nederlandsche Regeering, om de Nederlandsche havens op het punt der spoorwegtarieven op dezelfde basis als de Duitse havens te behandelen. Zelfs vindt men daar den eisch gesteld, dat de enkele uitzonderingstarieven, die reeds op Belgische en Nederlandsche havens worden toegepast, zoo spoedig mogelijk voor het vervoer naar die havens weder worden ingetrokken.

Nu als toegift tot de handelsovereenkomst van 26 November 1925 helaas niet meer verkregen is, dan de belofte der gelijkstelling van Nederland met andere landen, en de invloed van Nederland dus onvoldoende blijkt, om meer verbetering te brengen, kunnen wij weinig anders doen dan uitzien naar bondgenooten, welke eveneens tegen de uitzonderingstarieven strijd hebben aangebonden.

Tot hen behooren de belanghebbenden bij de Rijnvaart en bij hen heeft zich ook de heer Walker D. Hines geschaard, de adviseur van den Volkenbond omtrent de Europeesche waterwegen. Zijn rapport over het verkeer op den Rijn, gepubliceerd aan het einde van 1925, bevat eenige wenken omtrent de uitzonderingstarieven der Reichsbahn, die speciaal voor Nederland de aandacht verdienen, omdat de heer Hines daarbij hun invloed op de Rijnvaart behandelt. Verschillende der Seehafen-Ausnahme-Tarife hebben de strekking transporten, welke den Rijn plachten te gebruiken voor het vervoer naar de zeehaven, per spoor naar Hamburg of Bremen te leiden, zeer ten nadeele van de Rijnvaart en dus van de Belgische en Nederlandsche havens. Daarbij wordt deze werking niet meer, zooals vóór den oorlog, getemperd door uitzonderingstarieven ten behoeve der Duitse havens aan den Rijn, welke tarieven na den oorlog niet zijn hersteld. De heer Hines verklaart dit gedeeltelijk door het feit, dat de spoorwegnetten van Beieren en Baden, welke staten geïnteresseerd waren bij de Rijnvaart, niet meer afzonderlijk worden geadmireerd.

Van Duitse zijde wordt tegen de bewering, dat het de Duitse speciale lage tarieven voor vervoer over langen afstand en de Seehafen-Ausnahme-Tarife zijn, die het Rijnverkeer schaden, aangevoerd dat Frankrijk en België evenveel schuld hebben omdat hun lage spoorvrachten de goederen uit Elzas-Lotharingen, het Saargebied enz. per spoor naar Fransche en Belgische havens trekken. De heer Hines acht het echter mogelijk, dat de Reichsbahn bij haar vrachtreducties ten behoeve der Duitse havens zoover gegaan is, dat de tarieven haar geen voordeel en zelfs misschien wel verlies opleveren. Hetzelfde zegt hij ten aanzien van de doorvoertarieven. Hij meent, dat de verschillende belanghebbenden van een nationaal, zoowel als van een internationaal standpunt tot de conclusie behooren te komen, dat de Rijn het vervoer behoort te verkrijgen, waarvoor hij op economische gronden geschikt is en dat wel eens mag worden nagegaan, of in haar strijd voor de Duitse havens de Reichsbahn de tarieven ten nadeele van het Rijnverkeer niet zoo zeer verlaagd heeft, dat zij zich daarmee zelf verlies bezorgt. De heer Hines maakt zich met zijn rapport tot den verdediger voor den Volkenbond van het Rijnverkeer tegenover de Duitse spoorwegen, en succes dat hij daarmee mocht bereiken, kan ook den Nederlandschen havens ten voordeele strekken.

De aandacht verdient nog een mededeeling in het rapport, waaruit men de gevolgtrekking zou maken, dat de voortdurende protesten der Duitse belanghebbenden bij de Rijnvaart, en van verschillende der Duitse Rijnhavens tegen de tarieven-politiek der Reichsbahn, na lange vergeefsche pogingen, eindelijk eenig resultaat zouden verkrijgen. De Duitse Regeering blijkt namelijk te hebben medegedeeld, dat onderhandelingen gaande zijn om voor de Duitse Rijnhavens den toestand van vóór den oorlog weder

te herstellen door vermindering der nadeelen, welke de Seehafen-Ausnahme-Tarife voor die havens beteken, of door wijziging der speciale tarieven voor vervoer over langen afstand. JAN SCHILTHUIS.

DE KUNSTZIJD-INDUSTRIE.

II. Op het Europeesche Continent.

Behalve de fiscale rechten in Engeland, die de kunstzijde-industrie op het Continent vrijwel hebben ontworpen, zijn het hoofdzakelijk de treurige toestand der textielindustrie, vooral in de laatste maanden des jaars, in Duitschland, en de lage stand van den Franschen franc geweest, die de positie der kunstzijde-industrie in Europa in 1925 hebben bepaald en naedeelig beïnvloed. De invoering der bovenbedoelde rechten was oorzaak, dat al wat aan kunstzijdengarens in Europa kon worden gemist, rijp en groen, vóór den fatalen datum op de Engelsche markt werd geworpen; na 1 Juli richtte de stroom zich naar de V. S., niet dan tot teleurstelling evenwel van verschillende fabrieken, voornamelijk Duitse, wier product niet aan de hooge eischen der Amerikaansche markt voldeed.

Niettegenstaande er in *Duitschland* buitengewoon veel aandacht aan het artikel wordt gewijd, omdat men hoopt door middel van het kunstmatig materiaal zich vroeg of laat van den invoer van katoen en andere exotische vezels in toenemende mate onafhankelijk te maken, is het aan den desolaten toestand der Duitse textielindustrie te wijten geweest, dat verschillende, waaronder van de grootste, fabrieken geen loonenden afzet voor hun product meer konden vinden en gedwongen waren hun bedrijf geheel of gedeeltelijk stil te leggen. Een drietal fabrieken van de Verein. Glanzstoff. A.G. is hierbij voorgegaan; dat deze onderneming de moeilijkheden echter meer als van voorbijgaanden aard beschouwt, zou kunnen worden afgeleid uit de activiteit, door deze groep zoowel in binnen- als buitenland ten toon gespreid. In het binnenland, door den bouw van twee nieuwe fabrieken één (acetaatzijddefabriek) in combinatie met de I.G. Farbenindustrie A.G., en een andere in combinatie met Courtauld's, die haar vroegere relatie met de Duitse onderneming weder heeft aangeknoopt. In het buitenland, door — na zich bij de Barmensche fabriek der cuproammoniumgarens te hebben geïnteresseerd — ook de noodige maatregelen te nemen voor de oprichting van dergelijke ondernemingen in verschillende Europeesche landen en voornamelijk in de V.S., waar de fabriek reeds in den loop van dit jaar gereed zou moeten komen. Het schijnt echter, dat men in het begin in de V. S. op moeilijkheden is gestuit, omdat de Duitse patenten voor de vervaardiging der garens volgens dit procedé gedurende den oorlog namens de Amerikaansche Regeering in beslag waren genomen en nu door de Chemical Foundation bij advertentie in de bladen te koop werden aangeboden; volgens mededeeling van de agenten der maatschappij te New York, bezit de groep echter nieuwe patenten, die gebruikmaking van de oude overbodig maken.

Hoe treurig het in Duitschland intusschen met de kunstzijde-industrie ook gesteld moge zijn, er heerscht tevens een nijpend gebrek aan alle mogelijke textielartikelen, waaraan bij het terugkeeren der koopkracht bij het publiek zal moeten worden voldaan, waarvan dus een groote vraag het gevolg moet zijn, zoodat de toekomst daardoor minder duister behoefte te worden ingezien. Dat de kunstzijde-industrie er sterk klaagt over de concurrentie van voornamelijk de Italiaansche fabrieken, die volgens het nieuwe Duitsch-Italiaansche handelsverdrag van het gereduceerd invoerrecht genieten, ligt voor de hand; daar het hier echter een grondstof voor de textielindustrie betreft, heeft deze concurrentie evenwel ook haar goede zijde, en daardoor in Duitschland zelf ook haar verdedigers gevonden.

De lage stand van den franc en de in werking stelling van nieuwe fabrieken zijn de redenen, dat de

invoer van vreemde garens in *Frankrijk* in het afgelopen jaar sterk is ingekrompen; een groep van kleine, hoogstens middelmatige fabrieken, had zich ter regeling van productie en afzet in Frankrijk gecombineerd onder den naam van Comptoir des Textiles Artificiels, dat vroeger vrijwel de lakens heeft uitgedeeld. Lagen de fabrieken tot nu toe in hoofdzaak rondom Lyon gegroepeerd, in den laatsten tijd verschijnen ook verschillende nieuwe fabrieken in het Noordelijk textielindustriegebied ten tooneele, waaronder een in aanbouw van Courtauld's; vermelding verdient voorts de fabriek te Valenciennes, oorspronkelijk met technische en financieele hulp van de Bredasche maatschappij opgericht, thans door deze feitelijk geheel in eigen beheer genomen. Verwacht wordt, dat een eventuele stijging van den Franschen franc den invoer van buitenlandsche garens zal doen toenemen. De situatie in Frankrijk blijft echter min of meer moeilijk te overzien, omdat zij beïnvloed wordt en ook wel zal blijven door factoren, wier werking niet vooruit kan worden berekend o.a. door de mode, die bij dit textielmateriaal altijd een woordje meespreekt; voorts vormen een belemmering de invoerrechten op zijden en kunstzijdestoffen in Engeland, dat steeds een der beste afnemers der Fransche zijde-industrie is geweest, evenals overigens van de *Zwitserse industrie*, welke laatste in 1925 bij voortdurende onder zeer ongunstige omstandigheden heeft verkeerd, waardoor o.a. de bekende Emmenbruecke-onderneming haar garenproductie heeft moeten beperken.

De *Italiaansche industrie*, met name de veelbesproken Snia,¹⁾ vergrootte aanmerkelijk haar productie; zooals bekend is Italië hoofdzakelijk op export aangewezen, doch het staat nog te bezien of deze gelijken tred zal kunnen blijven houden met de steeds toenemende productie. Japan, dat vroeger zeer veel Europeesche garens, voornamelijk mindere kwaliteiten, vereischte, bezit thans zijn eigen ondernemingen en zal spoedig welhaast geheel in eigen behoeften kunnen voorzien. China, dat steeds groote kwanta der mindere kwaliteiten o.a. voor zijn handweefnijverheid absorbeerde en dat de laatste jaren een belangrijk afzetterrein vooral van de Italiaansche fabrieken was geworden, heeft de laatste maanden menigen importeur en indirect ook menige Europeesche fabriek zware zorgen bereid; groote stocks in de Chineesche havens, chicanes der Chineezers in plaats van geld en orders hebben deze markt zeer onaantrekkelijk gemaakt, en een verbetering is hier nauwelijks in zicht. Het Fordiaansche recept van massaproductie en „service”, dat de Snia klaarblijkelijk wil toepassen, zal nog moeten bewijzen een gunstige uitwerking te kunnen hebben voor een materiaal, dat b.v. in zekere mate onderhevig is aan mode en andere grillen van het publiek en dat als ruw materiaal ten dienste der zeer ingewikkelde textielindustrie zich minder gemakkelijk als massa-artikel laat produceeren en standaardizeeren, terwijl ook het fabricageproces zelf soms zeer ongewenschte verrassingen kan opleveren. Bij den lof, dien men den Italianen om hun voortvarendheid niet mag onthouden, past met het oog op hun bouwprogramma dan ook eenige reserve omtrent de toekomst, nu zoowel te Londen als te New York groote posten aandelen der Italiaansche Mij. zijn ondergebracht, zoodat deze bron voor kapitaalverschaffing niet verwacht kan worden voortaan zoo rijkelijk te vloeien en diensgevolge in het vervolg evenmin op de winsten uit den verkoop van aandelen meer zou kunnen worden gerekend.

Wat geldt voor de afzetmogelijkheden der Italiaansche fabrieken, doet zich ook gevoelen in andere landen, die van den uitvoer afhankelijk zijn en in vele gevallen moeten optornen tegen een muur van in-

¹⁾ De Snia nam bovendien de belangen in de Poolsche fabriek over van de Tubize Mij., welke laatste, naar beweerd wordt, haar financieele deelname in de Amerikaansche onderneming van dien naam gedeeltelijk heeft gelidewerd.

voerrechten, gewoonlijk vastgesteld per kilo gewicht van het geïmporteerde garen, en in den tijd, dat de prijzen der garens aanmerkelijk hooger waren dan thans, hetgeen dubbel bezwaarlijk blijkt, nu gedurende de laatste vijftien maanden de verkoopprijzen gemiddeld 25 pCt. zijn gedaald. De Engelsche invoerrechten maken den import daar te lande minder loonend, evenzoo, zij het in mindere mate, is het in de V. S. gesteld, waar naar de mindere kwaliteiten, toch al zoo goed als geen vraag bestaat. *Spansje*, dat kunstzijdengarens bij invoer zeer zwaar belast, zal binnen afzienbaren tijd in eigen behoeften, naar schatting momenteel 700.000 KG. 's jaars, kunnen voorzien; één fabriek door het Fransche Comptoir gesticht, benevens de fabriek der „S.A. La Seda de Barcelona”, het pleegkind der Bredasche onderneming, zullen zoowel kwalitatief als kwantitatief het land gemakkelijk van invoer vrijwel onafhankelijk kunnen maken.

Voornamelijk in Engeland, waar het woord kunstzijde door den verblindenden glans van Courtauld's grove winsten, nog steeds een magischen invloed schijnt uit te oefenen, wordt nog al eens hoog opgegeven van de „vast possibilities”, die in Z.-Amerika voor kunstzijdengarens zouden bestaan. Zoowel in *Brazilië* als in *Argentinië* waren de invoerrechten op allerlei artikelen uit kunstzijde vervaardigd, aanzienlijk verhoogd; met bekwaamen spoed werden in die twee landen — de overige Z.-Am. republieken tellen niet mede — talrijke tricotagefabrieken ingericht; zeer spoedig is nochtans genoegzaam gebleken, dat de aanschaffing van kostbare machines alléén nog geen volmaakt textielartikel garandeert en niettegenstaande de sterk verhoogde invoerrechten, blijft het geïmporteerde artikel veelal gevraagd; de chronische Argentijnsche credietmisère, en de scherpe crisis, als gevolg van de stijging van de milreis gedurende 1925, in *Brazilië* ontstaan, hebben verschillende Europeesche kunstzijdengarenfabrieken tot hun schade en schande doen ondervinden, dat er in Z.-Amerika ook wel „possibilities” bestaan, doch niet altijd zoozeer van de soort, als door hen oorspronkelijk gedroomd. *Canada* heeft thans reeds zijn eerste garenfabriek in werking; ter bescherming heeft dit dominion het vroegere systeem van „drawbacks” opgeheven, hetgeen in de practijk neerkomt op een verveelvoudiging van het vroeger verschuldigde invoerrecht. Met deze korte, oppervlakkige opsomming zij volstaan om aan te toonen, hoe onbehagelijk het internationale verkeer ook in deze industrie langzamerhand is geworden; men kan dan ook niet dan verbaasd staan over de geestdrift — of onnoozelheid — van hen, die ten overstaan van dergelijke feiten nog de oprichting aandurven van kunstzijdefabrieken in landen als Griekenland en Roemenië, waar een geschikte textielindustrie als basis voor de afname ten eenenmale ontbreekt.

Tot overmaat van ramp heeft de Europeesche kunstzijde-industrie in de tweede helft van 1925 groote moeilijkheden ondervonden met den afzet der mindere kwaliteiten. Hadden de gebreide jumpers en de bandweverij en -vlechterij indertijd bij wijze van spreken het laatste strengetje opgeëischt, 1925 heeft te dien aanzien teleurstelling gebracht, zoodat bij het einde van het jaar de prijzen gedaald waren op een peil, dat goed beschouwd, weinig winst liet, en waardoor ook de prijzen der prima garens onwillekeurig werden medegesleurd. Een nieuwe tressenmode b.v. zou hier echter waarschijnlijk zeer wel een grooten ommekeer teweeg kunnen brengen.

Na lezing van het voorgaande zal het geen nader betoeg behoeven, dat een schatting van de wereldproductie gedurende 1926 niet meer dan een slag in de lucht kan zijn; slechts van de V. S. zou met eenige kans op juistheid een kwantum bij benadering kunnen worden aangegeven.

De conclusie, die zich bij een beschouwing der kunstzijde-industrie telkenmale opdringt, is wel deze, dat het in de toekomst vooral de kwaliteit zal zijn,

die beslissend zal blijken voor het voortbestaan, niet alleen van iedere onderneming afzonderlijk, doch ook van de geheele industrie als zoodanig. Zoowel in de V. S. als in Engeland is herhaaldelijk de klacht geuit, dat het gebruik van mindere kwaliteiten, ten einde de artikelen goedkoper te kunnen maken, zoo vaak of de textielindustrie heeft ontmoedigd, dan wel het publiek teleurgesteld en vervreemd. Waar nu, de mindere kwaliteiten op het tegenwoordig prijsniveau den fabrikant weinig of geen winst laten — de bewerking, dat reeds volgens een der thans in gebruik zijnde procedé's, kunstzijdengarens even economisch als katoengarens kunnen worden geproduceerd en verwerkt, zal vermoedelijk langzamerhand naar het rijk der fabelen moeten worden verwezen — hangt van een verbetering van het product ook in financieel opzicht uiterst veel af. Reeds op dit tijdstip worden door eenige groote ondernemingen op breeden grondslag patenten en ervaringen onderling uitgewisseld; in een industrie, die in wezen zooveel meer chemisch dan textielbedrijf is — zeer ten onrechte duidt men het spuiten van het garen als „spinnen” aan — is de zekerheid, dat ten allen tijde belangrijke verbeteringen der bestaande procedé's, mogelijkerwijze zelfs invoering van geheel nieuwe meer economische of in resultaat superieure procedé's, technisch zoowel als financieel binnen het bereik van een bestaande onderneming liggen, wel een hoofdvereischte en logischerwijze zou verondersteld kunnen worden, dat de toenadering tusschen de verschillende groote groepen, daarom dan ook uit welbegrepen eigenbelang grooter zal worden. Daarnaast is echter voor de verwezenlijking van dergelijke pogingen het persoonlijk element een factor, welks belangrijkheid door buitenstaanders vaak te gemakkelijk wordt onderschat, soms ten onrechte zelfs geheel weggecijferd.

Heeft 1926 voor de kunstzijde-industrie op het Continent niet gunstig ingezet, een verbetering is intusschen in Januari reeds duidelijk merkbaar geweest. Al moet worden aangenomen, dat de buitensporige winsten thans tot het verleden behooren, en dat na zeven vette jaren van ongekenden voorspoed de kunstzijde-industrie haar bevoorrechte positie zal moeten prijsgeven, de oudere gevestigde ondernemingen, waartoe zeer zeker ook de goed geoutilleerde fabrieken hier te lande, mogen gerekend worden, zullen ook in de toekomst wel gemakkelijk het hoofd boven water weten te houden. De pessimisten en zij, die niet wars van eenige sensatie zijn, mogen ten overvloede daarbij dan nog bedenken, dat de kunstzijde-industrie ook reeds vroeger tijdelijke inzinkingen heeft gekend, die dan weer telkenmale door een opleving werden gevolgd.

A. W.

DE OPPOSITIE TEGEN HET VERDRAG MET BELGIË.

III (Slot).

Ik ga nu over tot art. VII en meer in het bijzonder tot de daarin bedoelde kanalen.

In de eerste plaats een woord over de door België verworpen kanalisatie der gemeenschappelijke Maas en het Juliana-kanaal (Maasbracht—Maastricht).

Het is mij niet bekend, hoe men thans in Belgische kringen over het destijds door België ingenomen standpunt denkt, doch het schijnt niet onmogelijk, dat Nederland van de gevallen beslissing economisch voordeel trekt. De gekanaliseerde Maas zou tusschen de genoemde punten een lengte hebben gehad van ongeveer 50 KM., waarop 8 stuwen met schutsluizen waren ontworpen.

Het Juliana-kanaal wordt 34 KM. lang en heeft in den regel 3, soms 4 schutsluizen. Daar normaal de afvoer van de Maas gering en dus de stroomsnelheid in de gekanaliseerde rivier klein is, is het voordeel van den stroom voor afvarende schepen ook van weinig beteekenis, zoodat voor de scheepvaart het kanaal, naar mij voorkomt, het in dit geval wint van de gekanaliseerde rivier, vooral als men daarbij nog

let op de soms voorkomende hooge waterstanden op de rivier, die op sommige plaatsen tot 5.5 M. boven het indertijd ontworpen stuwpeil kunnen stijgen, hetgeen voor de inrichting en het gebruik van los- en laadplaatsen toch geen te onderschatten bezwaar is.

Volgens de memorie van toelichting bij het betrekkelijke wetsontwerp wordt het kanaal op het gedeelte Maastricht—Born ingericht voor de vaart van 2000-tonners, de sluizen aanvankelijk voor schepen van 1000 ton, met gelegenheid om later grootere sluizen daarnaast te bouwen. Het kanaal zou dan ook een breedte verkrijgen van 40 M. in den bodem, hetgeen tot een breedte op den waterspiegel van minstens 60 M. zal leiden, een breedte, die m.i. zeer terecht aan het Maas-Waalkanaal werd gegeven.

Dat het Juliana-kanaal hogere kosten van aanleg vordert dan het aandeel van Nederland in de kanalisatie van dat gemeenschappelijk riviervak zou hebben bedragen, acht ik waarschijnlijk; betrouwbare gegevens daaromtrent ontbreken mij echter.

Volgens het Verdrag zal het kanaal Maastricht—Luik en de Zuid-Willemsvaart tusschen Maastricht en Bocholt worden verbeterd en geschikt gemaakt voor 1000-tonners, door elke partij op haar gebied, bepalingen, die geen ernstige critiek hebben uitgelokt. Bij Bocholt moet de verbeterde Zuid-Willemsvaart aansluiten aan het vroeger genoemde Rijn—Scheldekanaal, waarvan de aanleg nog niet vaststaat.

„Wordt daartoe niet besloten, dan zal de verbinding van Antwerpen met Bocholt toch moeten worden verbeterd, want de heer D. G. van Beuningen („E.-S. B.” 1925, bladz. 620) moge het tegenwoordige Kempen-kanaal met zijn 17 sluizen tusschen Antwerpen en Bocholt een geschikte verbinding noemen van Antwerpen en Zuid-West-Nederland met de Kempen, ook met het oog op de aldaar zich ontwikkelende kolonwinning; er zullen, dunkt mij, niet velen zijn, die daarmede instemmen.

Dat Kempen-kanaal is toch van het type van de Zuid-Willemsvaart, geschikt voor schepen van hoogstens 450 ton; de bodembreedte bedraagt volgens het „Overzicht der Scheepvaartwegen 1920” echter nog 10 M., terwijl die op het Nederlandsch gedeelte der Zuid-Willemsvaart reeds vele jaren geleden op 15 M. werd gebracht.

Nu zijn er in het Limburgsche kanalennet vooral twee zaken waartegen de critiek zich richt, nl. de verbetering van de Zuid-Willemsvaart tusschen de grens en Bocholt uitsluitend ten behoeve van den watertoevoer naar het Nederlandsch gedeelte van dat kanaal en het kanaal Neeroeteren—Maasbracht. In de eerste plaats schijnt het mij toe, dat het niet noodig wordt geacht om nog een belangrijk vervoer naar de op haar benedengedeelte reeds overbelaste Zuid-Willemsvaart te trekken, zoodat Nederland naast het in aanleg zijnde kanaal Wessem—Nederweert, waardoor de Limburgsche kolen eerlang hun weg ook per schip naar Noordbrabant kunnen vinden, met verbeterden watertoevoer tot voeding van de Zuid-Willemsvaart voldoende gebaat is.

Komt het Rijn—Scheldekanaal tot stand, dan snijdt dat kanaal het kanaal Wessem—Nederweert bij laatstgenoemde plaats. Nu vindt men in de brochure N-B van het Nationaal Comité, enz. op het bijgevoegde schema der kanaalverbindingen wel de opmerking, dat zulks uit de bewoordingen van het Verdrag niet volgt, maar hoe men met het Rijn—Scheldekanaal van Venlo naar Bocholt kan komen zonder de Zuid-Willemsvaart of den zijtak daarvan, het kanaal Wessem—Nederweert, te snijden, is mij een raadsel. Hentrich ontwierp zelfs het kanaalpannd Ruhrort—Bocholt, op hetzelfde peil als het kanaal Wessem—Nederweert. Door het kanaal Venlo—Bocholt, of, indien het Rijn—Scheldekanaal niet tot stand komt, door het kanaal Maasbracht—Neeroeteren, welks aanleg van den wensch van Nederland afhangt, zullen de Kempen dus van het hart van Nederland uit langs het Maas—Waalkanaal en de gekanaliseerde Maas met een 7-tal

sluizen (een paar op het kanaal Maasbracht—Neeroeteren inbegrepen) bereikbaar worden, op veel betere wijze dan door verbetering van de Zuid-Willemsvaart met hare 14 sluizen slechts met groote kosten ware te verkrijgen.

Of Nederland, indien het Rijn—Scheldekanaal tot stand zou komen, toch nog den aanleg van het kanaal Maasbracht—Neeroeteren zal vragen, zal het voor zich zelf moeten uitmaken; ik zou dit mogelijk achten b.v. voor den afvoer van kolen uit Limburg naar Antwerpen, ofschoon de weg over Wessem—Nederweert—Bocholt vermoedelijk slechts een 5-tal kilometers langer zal zijn.

De tegenstanders van het Verdrag vreezen de concurrentie van Belgische kolen uit de Kempen of elders. Maar ik vraag mij af: hoe heb ik het nu? Ik heb altijd gedacht, dat Nederland als geheel steeds groote voordeelen heeft genoten van de vrije concurrentie van Belgische, Deutsche en Engelsche kolen, en nu moge die concurrentie den Limburgschen kolonproducenten misschien eens onaangename oogenblikken bezorgen, ik meen mij toch niet te vergissen, wanneer ik het belang der consumenten met die concurrentie gediend acht.

„Het geheel der gevolgen (van het nieuwe Limburgsche kanalennet) is echter zeer moeilijk te overzien, zoolang niet een behoorlijk kanaalontwerp ter beoordeeling ligt. Waarschijnlijk zal het voor ons „land in zijn geheel beschouwd zeer nadeelig zijn”, heet het in de brochure N-B, (bladz. 32). Dat in andere kringen daarover dan ook anders gedacht wordt, blijkt uit de artikelen van de heeren mr. dr. L. F. H. Regout en P. Regout Jr. in de „E.-S. B.” van 24 Juni en 15 Juli 1925.

Maar men gaat verder. Men vreest, dat Limburg zich op Antwerpen zal oriënteren (N-B bladz. 35) en „Het ideëele en politieke doel, dat mede voorzat „bij de uitvoering van deze kostbare werken: Limburg „nader te brengen tot Noord-Nederland, wordt door „deze Belgische kanalen bemoeilijkt.”

Och, och, alsof het intensieve verkeer met Duitschland Rotterdam minder goed Nederlandsch heeft gemaakt, of dat Zeeuwsch-Vlaanderen minder trouw aan Nederland gehecht bleef, al was de verbinding met de overzijde der Wester-Schelde van dien aard, dat 35 jaar geleden des winters de laatste gelegenheid om van Ter Neuzen Vlissingen te bereiken des voormiddags om half 10 of half 11 viel. Uitbreiding en verbetering der verkeersmogelijkheid binnen bereikbare grenzen schijnen mij toe het algemeen belang, ook van Nederland, te kunnen en te zullen dienen.

Daardoor toch wordt het mogelijk den kostprijs der goederen, met name van grondstoffen en massaproducten, te verminderen. Hoe kon anders naar mij werd gezegd, voor den volgende zomer de levering van Duitsche kolen (gewassen fijn) worden afgesloten voor f 6,50 te Rotterdam? En hoe is het anders mogelijk, dat te Velsen gemaakte cokes worden weggevoerd en andere cokes daarheen gebracht, wanneer niet ondanks de daaraan verbonden transportkosten de industrieën daarvan toch nog voordeel hadden?

Men wijst op uitlatingen in de Belgische pers, die de voordeelen der in beginsel toegestane kanalen scherp in het licht stellen. Dat die voordeelen zóó groot zijn, zal zeker onder eenige reserve kunnen worden aanvaard, al zal stellig een veiliger weg dan die langs Hansweert kunnen worden verkregen. Maar wat zou men er van moeten zeggen, wanneer nu reeds in België, dat toch het leeuwenandeel in de kosten zal hebben te dragen, het belang van die verbindingen als van ondergeschikten aard werd voorgesteld?

Hiermede ben ik aan het eind van mijne beschouwingen over een belangrijk deel van het Verdrag, doch een paar opmerkingen moeten mij nog uit de pen, omdat de critiek op verschillende punten niet vrij is van onjuistheid, onvolledigheid of overdrijving, of

overgaat in een toon, waartegen protest gerechtvaardigd is.

Als onjuistheid zou ik er op willen wijzen, dat volgens het Nationaal Comité (brochure bladz. 27) een bepaling ontbreekt, dat het loodsgeld naar Gent niet lager mag zijn dan naar Ter Neuzen.

Art. IV, § 9, 2e lid bepaalt dat de schepen loodsplichtig zijn tot in de sluis te Ter Neuzen (thans tot aan de haven) en § 18, dat de schepen op het kanaal niet-loodsplichtig zijn (zooals thans).

Wanneer de schepen naar Gent op het kanaal een loods voeren, verricht deze particuliere diensten, ook al is het een Rijksloods.

Het voorbeeld van het hoge loodsgeld t.a.p. bladz. 21, bewijst alleen dat de keuze van de plaats van lossing van een schip niet uitsluitend beheerscht wordt door de loodsgelden, maar ook andere omstandigheden daarop van invloed zijn.

De cargadoor of reederij van de „Capitaine Luigi” zal toch wel geweten hebben, dat door de ongelukkige omrekening van den frank naar Ter Neuzen hooger loodsgeld betaald moest worden, als ik de zaak ten minste goed begrijp.

Aan overdrijving maakt m.i. ir. Ramaer zich schuldig, wanneer hij de mogelijkheid oppert, dat het scheidsgerechtigd voor de Schelde de heropening van het Kreekerak (Ooster-Schelde) beveelt (broch. bladz. 17). Immers de bevoegdheden van de Commissie en van de scheidsgerechtigden zijn beperkt tot de Westerschelde met hare toegangen uit zee en de Schelde beneden Antwerpen (Art. IV, §§ 1 en 2) en strekken zich niet uit tot de Ooster-Schelde.

Het Rijn—Scheldkanaal zal op Nederlandsch gebied, zonder de aansluiting naar de Maas, ongeveer 50 KM. (niet 70 KM. volgens ir. Ramaer, broch. bladz. 40) lang zijn; vooral het aquaduct over de Maas werkt op 's heeren Ramaers fantasie. Dat aquaduct in ijzer of gewapend beton zou 10 KM. lang worden. Ik vermoed dat die lengte nog beneden den KM. zal blijven en de rest van het Maasdal door een aarden dam wordt gekruist, als het zoover komt. Zelfs ziet ir. Ramaer reeds door een bom en bres in het aquaduct schieten, en daarbij menschen en schepen omkomen. Ja, laat ons aan die ongelukkige slachtoffers niet denken, maar nu zouden toch ook een of meer bruggen over onze rivieren met menschen of een personeel op er op door een bom kunnen getroffen worden, en voor de menschen zou dat al niet minder ongelukkig zijn, en zouden nu zulke sombere gedachten moeten weerhouden van het bouwen van een brug bij Nijmegen, Arnhem, Doersburg of Katerveer?

Alvorens den aanleg van een of ander kanaal te bewilligen, verlangt het Nationaal Comité vooraf een „nauwkeurig uitgewerkt project” (brochure N-B bladz. 33), dus een project om het zoo maar te noemen, in den overtreffenden trap van vergelijking.

Ik kan me bezwaarlijk voorstellen dat ir. Mussert hier aan het woord was, die toch te goed weet, wat er aan een project, een uitgewerkt project, en nu aan den hier gestelden eisch van een nauwkeurig uitgewerkt project vast zit. Wie dat niet mocht weten, ga eens informeren bij dr. ir. C. W. Lely te Zutphen, die met de uitwerking van het Twente-kanaalontwerp belast is. Als grondslag voor een voorstel tot aanleg dient een voorloopig ontwerp, wat in verband met den aard der te doorsnijden landstreek toch al een omvangrijke arbeid kan worden. Daarvoor zullen verschillende tracé's moeten worden onderzocht, en daaruit aan de hand van voorloopige ontwerpen, waardoor de voor- en nadeelen van de verschillende tracé's tegen elkaar kunnen worden gewogen, een keuze moeten worden gedaan.

Ook onvolledigheid. Zoo vermeldt ir. Ramaer, waar hij de wet van 12 Juli 1855 aanhaalt (broch. bladz. 14), niet, dat deze wet door die van 10 Nov. 1900 is vervallen. Zoo zegt prof. Colenbrander („Gids”, bladz. 286) dat elk van beide partijen de op zijn grondgebied gelegen kanalen (Antwerpen—Moerdijk en Ant-

werpen—Rijn) zal onderhouden en bedienen, maar voegt er dan niet bij, dat volgens art. VI, § 6, 2e lid de landen zich nader zullen verstaan omtrent ieders aandeel in de kosten van dat onderhoud en van die bediening.

Ik heb altijd gemeend, dat als men in een ernstige zaak als voorlichter van de publieke opinie optreedt, dat met groot ernst dient te geschieden, maar juist die ernst schijnt me wel eens geschied.

En dan de toon, waarin men vervalt. Ir. Mussert („Handelsblad” van 23 Mei) noemt het „vriendelijk” van België om in den aanleg van het kanaal Neeroeteren—Maasbracht toe te stemmen, prof. Colenbrander in de „Gids” noemt dat „kostelijk”.

Dat „toestemmen” door België is m.i. noch „vriendelijk” noch „kostelijk”, maar „toestemmen” is de eenige term die gebruikt wordt, en nu zou het toch te misprijzen zijn om voor hetzelfde begrip in een zoo belangrijk stuk verschillende uitdrukkingen te gebruiken.

Men moet zich in zijn argumenten al niet sterk gevoelen, als men tot dergelijke rhetorische wendingen zijn toevlucht neemt.

Sp. St. gebruikt ongeveer een derde deel van zijn brochure om te betoogen, dat België verre van een mondige volgroeide eenheidsstaat is; als dat zoo is, dan is de zaak voorshands uit, want onmondigen kunnen immers geen verbintenis aangaan. Niet alleen bij Sp. St., ook bij prof. Colenbrander en anderen spelen de Vlaamsch-Nederlandsche gevoelens een rol, waarmede men echter m.i. de zaak op een verkeerd pad brengt. Als Staat bemoeit het (Nederland) zich niet met binnenlandsche Belgische vraagstukken, zegt prof. Colenbrander; juist, maar de Staat als contracterende partij heeft dan geen rekening te houden met sympathieën of antipathieën van A. of B. met het een of het ander deel van de bevolking van den anderen Staat. Slechts aan de belangen van den Staat moet de onderwerpelijke zaak getoetst worden.

Tot slot: „une note gaie”.

In het Verdrag tref ik een leemte aan.

Wel is bepaald, wár de Commissies voor de Schelde en voor het kanaal van Ter Neuzen voor het eerst zullen samenkomen: daar zou ook bepaald moeten worden, van welke zijde de uitnodiging daartoe moet uitgaan, want een vergissing daarbij kan schromelijke gevolgen hebben, zooals uit het volgende, dat ik vernam, kan blijken. Nadat voor zekere internationale commissie de voorbereidingen zoo ver waren gevorderd, dat aan een eerste bijeenkomst kon worden gedacht, zou de uitnodiging daartoe van den verkeerden kant zijn gekomen, zoodat de andere partij niet verkoos daaraan gevolg te geven. Dat zou zoo geduurd hebben, totdat het eerst aangewezen lid van de te kort gedane partij uit de Commissie getreden was.

Hoewel waarschijnlijk niet iedereen daarmede zal instemmen, heeft Sp. St. dus wel goed ingezien, dat men bezwaarlijk te veel tot in de kleinste details kan afdalen.

In het vorenstaande heb ik getracht om m.i. minder juiste opvattingen voor ik getrecht de technische zijde van het Verdrag recht te zetten, wat voor een objectieve beoordeeling van het geheel toch zijn nut kan hebben.

Een verdrag, dat voor Nederland of voor België alleen licht- en geen schaduwzijden zou hebben, is wel niet bereikbaar; bij de uitwerking der verschillende bepalingen zal het er dezerzijds op aankomen, om te zorgen, dat mogelijke schaduwzijden zich niet tot tastbare nadeelen ontwikkelen, — of zoo mogelijk door nieuwe perspectieven in Lichtzijden worden omgezet.

Prof. Ir. J. NELEMANS.

Den Haag, Januari 1926.

DE RIJNVAART OVER HET JAAR 1925.

Het afgelopen jaar heeft, wat de Rijnvaart betreft, niet aan de verwachtingen beantwoord.

Kon op grond van de resultaten, behaald in de tweede helft van het jaar 1924 nagenoeg met zekerheid worden verwacht, dat het jaar 1925 voor de Rijnvaart eveneens gunstig zou zijn, de uitkomsten hebben deze meening gelogenstraft.

Zooals het afgelopen jaar zich liet aanzien met, zijn te verwachten groote kolenverschepingen vanaf het Ruhrgebied — alsmede belangrijke ertsaanvoeren te Rotterdam — waren de vooruitzichten op een druk en loonend verkeer hoopvol, te meer, daar in het algemeen niet met een gunstigen waterstand werd gerekend.

De oorzaken, die tot de onbevredigende resultaten bijdroegen, waren de volgende:

Het vervoer naar den Bovenrijn bleef ver beneden het normale. De voorraden kolen, welke in het laatste gedeelte van 1924 van Ruhrhavens naar den Bovenrijn werden vervoerd, werden door de zachte winterperiode niet verbruikt. Ook geldschaarschte en de zeer hoge rentestandaard in Duitschland maakten het doen van groote transacties vrijwel onmogelijk.

Deze omstandigheden hadden ten gevolge, dat het verkeer van de Ruhrhavens naar den Bovenrijn in verhouding tot andere jaren zeer gering was. Hoofdzakelijk werden hierdoor de Deutsche reederijen gedupeerd, welke voor haar materiaal op dit traject geen voldoende emplooi konden vinden, en er toe overgingen, gedeelten van hun vloot op te leggen, of wel, te trachten, hun materiaal op den Benedenrijn te exploiteeren. Verder missen wij nog steeds de groote aanvoeren voor Zuid-Duitschland van overzee.

Deze slechte toestand op den Bovenrijn had ten gevolge, dat het overgrootste gedeelte der Rijnvloot zich hoofdzakelijk concentreerde op schepen de Ruhr en Hollandsche havens, waardoor op deze plaatsen steeds meer dan voldoende scheepsruimte beschikbaar was. Tegenover tamelijk veel vraag stond geregeld meer dan voldoende aanbod, omstandigheden, waardoor de vrachten geen hoog peil konden bereiken, integendeel, gedrukt werden in die mate, dat van een winstgevend bedrijf absoluut geen sprake kon zijn.

Doordat de Ruhrhavens hoofdzakelijk als basis voor het verkeer dienst deden, sleepte regelmatig een gedeelte der schepen, welke in Rotterdam en ook in andere Hollandsche havens gelost hadden, wederom leeg op, terwijl wederom een ander gedeelte, hoofdzakelijk schepen, toebehoorende aan Deutsche reederijen, hier lading zochten om, ter vermindering van het sleeploon, met zoo weinig mogelijk kosten wederom naar de laadplaats te komen.

Door verminderden afzet van ijzer en gebrek aan orders, gingen verschillende hoogovenwerken er in het najaar toe over, nog loopende ertscontracten te annuleeren, en hunne bedrijven gedeeltelijk stop te zetten, oorzaken, die de vrachtenmarkt eveneens ongunstig beïnvloedden.

De ertsvrachten naar de Ruhrhavens konden slechts een doorsneecijfer van Hfl. 0.47½ per last met ¼ lostijd bereiken; dit cijfer teekent den toestand duidelijk, wanneer men daarnaast stelt de gemiddelden van de jaren 1921—24, welke resp. f 0,90, f 0,75, f 0,55 en f 0,80 bedroegen.

Het sleepbootbedrijf onderging natuurlijk eveneens den ongunstigen invloed. Het gemiddelde sleeploon over het afgelopen jaar bedroeg 35/37½ cent tarief. Deze cijfers toonen duidelijk aan, dat van een rendabel bedrijf niet gesproken kan worden. In de jaren: 1921—1924 werd het gemiddelde sleeploon resp. genoteerd volgens het f 0,70, f 0,60, f 0,60 en f 0,60—0,65 tarief.

Wat den waterstand betreft kan worden vermeld, dat deze, behalve in de laatste dagen van het jaar, niet hoog, doch in doorsnee, behoudens enkele uitzonderingen, normaal was.

Op het traject Ruhrort—Bovenrijn kwam het meer dan eens voor, dat op beperkten diepgang afgeladen moest worden; hierdoor werden de vrachten echter niet of slechts weinig beïnvloed.

Met uitzondering van de maand Juli bleef de waterstand op den Benedenrijn vrijwel normaal. Wanneer voorzichtigheid met het oog op het afladen der Rijnschepen geboden werd, brachten regenperioden hierin steeds wijziging, in dien zin, dat er wederom op vollen diepgang afgeladen kon worden.

Zooals hiervoor reeds gezegd, maakte de maand Juli hierop echter een uitzondering. Tusschen 8 Juli en 10 Juli stond het water te Köln ca. 1 M. en in Ruhrort 15 cM. beneden peil. Er werd gedurende deze maand vanaf Rotterdam met beperkten diepgang afgeladen. Hierdoor bereikten de vrachten in Rotterdam weliswaar een hooger stand, echter werd dit voordeel grootendeels wederom te niet gedaan, doordat de schepen hunne volle lading niet konden meenemen.

De verschepingen van Ruhrkolen werden in de tweede helft van November successievelijk levendiger, terwijl ook de kortere dagen en een niet lange winterperiode tot verhooging van het vrachtenpeil bijdroegen.

Deze verschepingen namen zoo in omvang toe, dat de vrachtenmarkt hierdoor in gunstigen zin werd beïnvloed, en werkelijk loonende resultaten konden worden bereikt.

In de laatste week van het jaar kregen we een abnormaal hoogten waterstand, waardoor het vaarverbod in Duitschland in werking trad, en het bedrijf dus stil lag. Na afloop van deze periode kwam een abnormale vraag naar scheepsruimte tegen loonende vrachten.

Blijven deze verschepingen onverminderd voortduren, dan zijn de verwachtingen gerechtvaardigd, dat het bedrijf in den eerstkomenden tijd loonend zal blijven.

A. VAN DRIEL.

Rotterdam, Februari 1926.

DE IJZER- EN STAALINDUSTRIE VOOR EN NA DEN OORLOG.

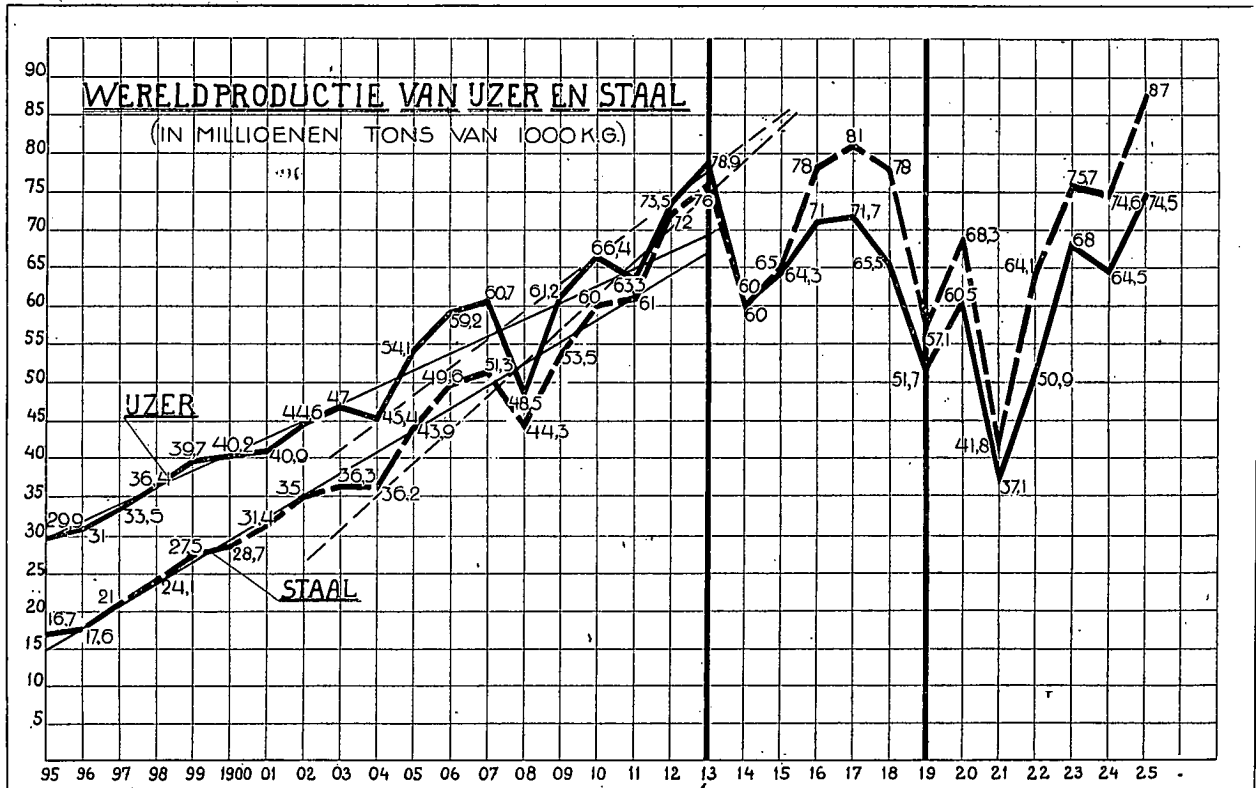
Zaterdag 6 Februari 1926 heeft de Heer Ir. G. A. Kessler voor de Afdeling voor Technische Economie van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs een voordracht gehouden over het hierboven vermelde onderwerp.

Daar een eenigszins volledige weergave van deze uitvoerige rede de beschikbare ruimte verre zou overschrijden, moeten wij ons in het hieronder volgende beperken tot dat deel, waarin sprake is van toelichting gaf bij de hierna afgedrukte grafische voorstellingen.

Uit de eerste grafiek blijkt, dat zowel de wereldproductie van ruwijzer als die van ruwstaal voor den oorlog een vrij regelmatige stijging vertoonde, die haar hoogtepunt bereikte in 1913 met 78.9 mill. ton voor ijzer en 76 mill. ton voor staal. De oorlog stoorde den normalen ontwikkelingsgang, de ruwijzerproductie werkte zich, na in 1914 aanzienlijk gedaald te zijn, weliswaar weer eenigszins omhoog, doch bereikte noch gedurende de oorlogsperiode, noch in de jaren daarna ooit weer het cijfer van 1913. In 1921 daalde zij zelfs tot het niveau, waarop zij in het begin dezer eeuw stond.

De ruwstaalproductie herstelde zich in de oorlogsjaren en kwam in 1917 5, in 1918 2 mill. ton boven de productie van 1913 uit, onderging dan een vermindering evenals de ruwijzerproductie en bereikte in 1921 het laagste punt sedert 1904. Toen trad een krachtig herstel in en met 87 mill. ton in 1925 was de productie 11 mill. ton boven die van 1913. Het productie-apparaat is thans (op staal berekend) echter vermoedelijk 50 pCt. grooter dan in 1913 en dus nog aanzienlijk onderbelast.

De grafiek van de wereldproductie brengt op duidelijke wijze het verschijnsel naar voren van de veel

sterkere toeneming der staalproductie dan van de ijzerproductie. Gedurende den oorlog heeft de staalproductie de ijzerproductie overschreden en de buitengewone behoefte aan staalproducten in de oorlogsjaren heeft een aanzienlijke stijging van de staallijn boven de ijzerlijn veroorzaakt. Ook na den oorlog wordt er meer staal dan ijzer geproduceerd, in 1925 12,5 mill. ton, dat is bijna 17 pCt. Vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat de vervaardiging van staal van veel recenter datum is dan de vervaardiging van ijzer, is de snelle groei van de staalproductie merkwaardig. De ontwikkeling van het convertiebedrijf in de tweede helft der vorige eeuw en de groote verbreiding welke het Siemens-Martin procédé heeft gevonden, heeft de vervaardiging van staal op groote schaal mogelijk gemaakt. Uit onderstaande vergelijking van de productie van ruwijzer met die van ruwstaal blijkt, hoe de eerste door de laatste overvleugeld is.

Gemiddeld per jaar	Productie ruwijzer - tons van 1000 KG.	Productie ruwstaal tons van 1000 KG.	Productie ruwstaal in % prod. ruwijzer
in 1880—1890	22.100.000	7.300.000	33
1890—1900	30.200.000	16.800.000	56
1900—1910	50.200.000	41.000.000	82
1910—1920	66.600.000	68.800.000	103
1920—1925	59.300.000	68.600.000	116

Dat de productie van ruwstaal in den loop der jaren boven die van ruwijzer is gestegen, laat zich aldus verklaren. Terwijl bij de staalvervaardiging 100% bedraagt en de staalopbrengst niet meer dan ca. 90% is, wordt bij het Martin-procédé met een ruwijzerinzet van 25 à 50%, voor de rest met afvalijzer, (schrot), gewerkt. Toen dan ook dit laatste procédé hoe langer hoe meer toepassing begon te vinden, naderde het cijfer der staalproductie dat de ijzerproductie steeds meer en ging het ten slotte daarboven uit.¹⁾ Het schrot is derhalve voor de staalindustrie van de grootste beteekenis geworden en van de uitzetbaarheid van het schrotaanbod hangt de expansiemogelijkheid der staalproductie af.

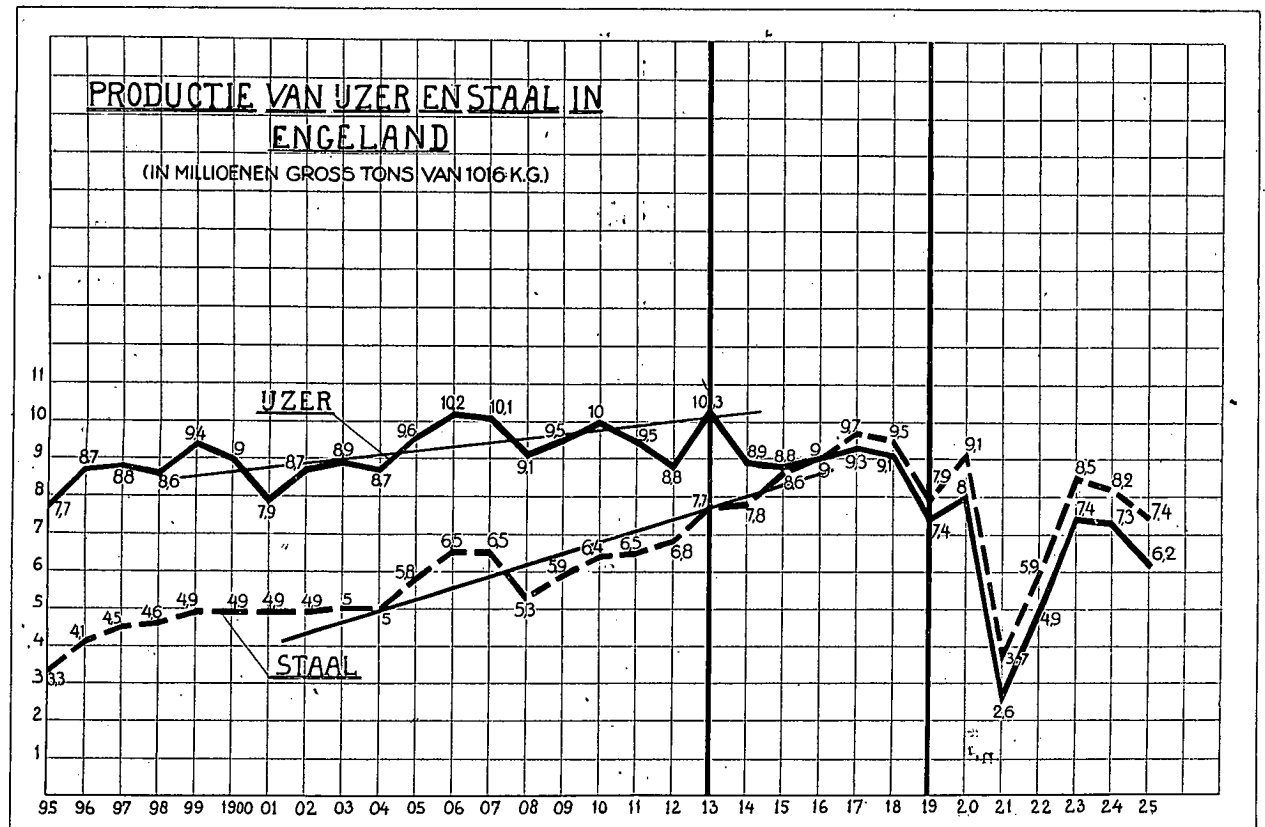
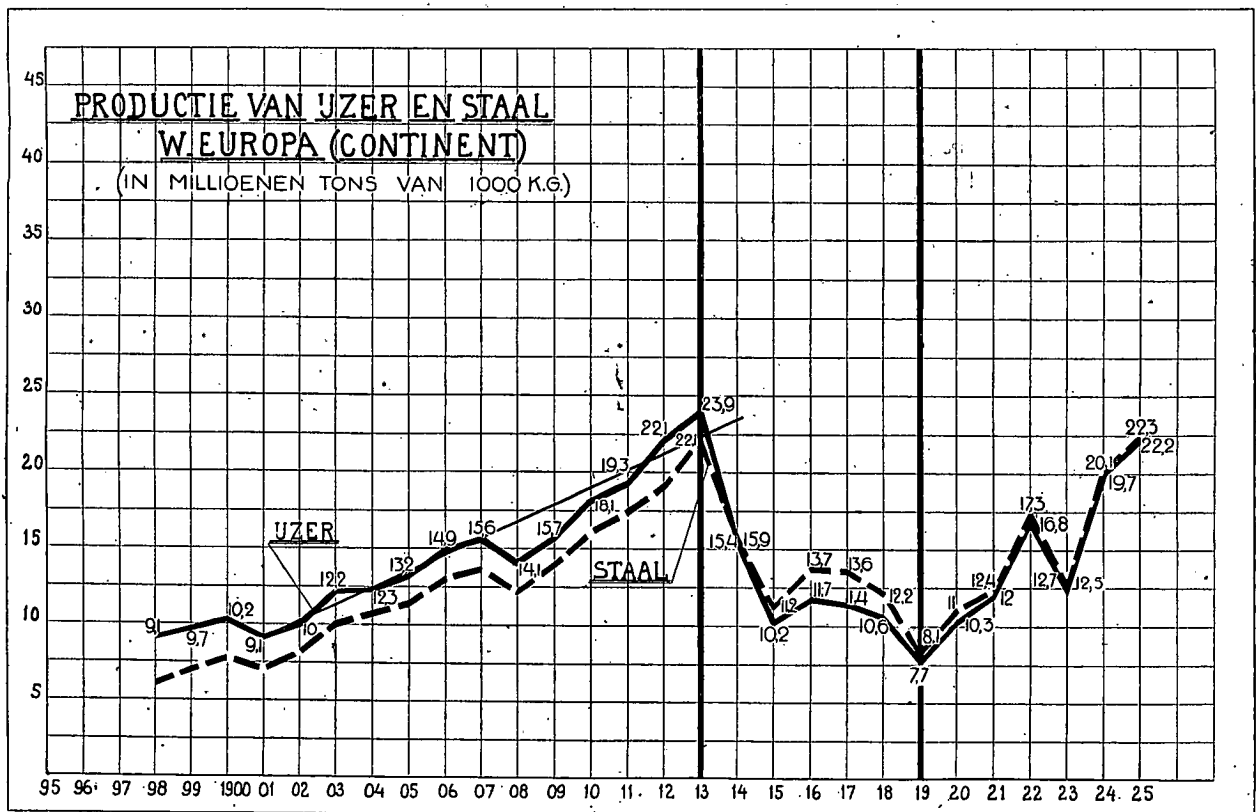
* * *

¹⁾ De productiecijfers moeten dan ook zóó worden verstaan, dat een zeer belangrijk deel van het geproduceerde ruwijzer in de staalproductie wordt verwerkt.

Het voornaamste centrum der ijzer- en staalindustrie in Europa is het groote industriegebied, dat zich over vier landen, n.l. Duitsland, Frankrijk, België en Luxemburg uitstrekt en economisch-geografisch een eenheid is. Voor zijn kolenvoorziening is het voornamelijk op het Roergebied, voor zijn verzorging met ertsen in de eerste plaats op het z.g. Minetteveld aangewezen. Behalve het Roergebied leveren nog hun kolen: het Saarbekken, het kolenbekken van Noord-Frankrijk, het Belgische kolenbekken van Luik en Henegouwen en verder nog het kolenbekken van Zuid-Limburg en de Belgische Kempen. De verzorging met plaatselijke ertsen vindt, behalve door het Minetteveld, dat zich over Lotharingen en Luxemburg uitstrekt, ook nog plaats door het Siegerland, Lahn, Dill en Oberhessen; verder worden belangrijke hoeveelheden overzeesche ertsen, waarvan de invoer voornamelijk over Rotterdam plaats heeft, in het tot dit centrum behorende Rijnlandsch-Westfaalsche industriegebied verwerkt.

Het ligt voor de hand, dat de invloed van den oorlog zich vooral in dit industrieelcentrum heeft doen gelden, omdat de oorlogsgebeurtenissen in het Westen zich op een groot gedeelte van zijn gebied hebben afgespeeld. De fabrieken van Noord-Frankrijk en België werden verwoest, zoodat deze onderdeelen van het West-Europeesche centrum geheel van de productie werden uitgeschakeld. De andere deelen van dit industriegebied ondervonden de gevolgen van den oorlog in zooverre, dat de productie aanzienlijk moest worden ingekrompen. Wij zien dan ook in de eerste jaren van den oorlog een aanzienlijke daling, zoowel van de ijzer- als van de staalproductie. Na een klein herstel voor ruwijzer en een vrij belangrijk voor staal onder den invloed van de oorlogsbehoefte, komt een nieuwe daling, welke de productie brengt op een punt, waar zij in het begin dezer eeuw reeds aanmerkelijk bovenuit was.

Na den oorlog treedt een geleidelijk herstel in, nog eenmaal onderbroken in 1923, als de Roerbezzetting een nieuwe ontwrichting van de industriele toestanden in dit gebied brengt. In 1925 is het productiecijfer van 1913 voor ruwstaal weer bereikt, dat voor ruwijzer nog niet; de ontwikkeling van het concentratiecentrum der ijzer- en staalindustrie in West-Europa is dus door den oorlog ruim 10 jaar stilgezet.

Ten aanzien van dit gebied luidde de conclusie van den heer K. als volgt:

„De groote industrie in Oost-Frankrijk en Lotharingen ligt voor export niet gunstig. Engeland is nog de groote afnemer van ruwijzer en halfabrikaten, maar hoe gunstig ook de ertslen gelegen zijn, in dit gebied is niet zoozeer de toekomstige leverancier der wereld van meer waardevolle staalproducten te zien. Grooter toekomst schijnt weggelegd te zijn voor het Ruhrgebied, dat zijn ertslen van de geheele wereld kan betrekken en rijke kolenvelden en een prachtige waterweg naar de kust heeft. Met belangstelling mag gevolgd worden de ontwikkeling van de West-Europesche kustwerken, zowel die in Frankrijk in de nabijheid van de Normandische ertslen als dat, hetwelk de Rijndelta als vestigingsplaats gekozen heeft. Voor België en Zuid-Limburg zou een prima waterverbinding met de

kust zeer groote industrieele gevolgen kunnen hebben: ook zou het niet te verwonderen zijn, indien de drang naar de zee, d. w. z. de nadering tot de overzeesche ertslen en tot het overzeesche afzetgebied, ook in België, leiden zou tot vestiging aan den Rijnmond.”

* * *

Groot-Brittannië is het tweede belangrijke centrum van Europa. De grafische voorstelling van de ijzer- en staalproductie van dit centrum doet zien, dat de ontwikkeling hier in alle opzichten van die op het continent verschilt. Engeland is het oudste centrum der ijzer- en staalindustrie; toen andere centra in opkomst waren, had dit land reeds een productie bereikt, die het aan de spits bracht der ijzer- en staalproducerende landen.

maand overtrof de raming met een bedrag van f 4.933.800. Bij dit laatste cijfer dient evenwel te worden bedacht, dat de rijwielbelasting voor verreweg het grootste gedeelte in de maand Januari van elk jaar binnenkomt. Laat men daarom, ten einde een meer zuivere vergelijking te krijgen, de rijwielbelasting buiten beschouwing, dan blijkt, dat de opbrengst der overige middelen de raming met slechts f 968.200 te boven ging.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoonden de inkomstenbelasting, de wijn-, de geslacht- en de tabaksaccijns, de belasting op speelkaarten, de belasting op rijwielen, de zegelrecht, de successierechten, de invoerrechten en de loodsgelden een hoogere opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de personeele belasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de vermogensbelasting, de suiker-, de gedistilleerd-, de zout- en de bieraccijns, de registratierechten, de belasting op gouden en zilveren werken, de statistiekrechten en de domeinen. De loop der middelen in Januari jl. blijkt dus niet onverdeeld gunstig te zijn. Dat de middelenstaat der vorige maand nog een accres te zien gaf boven dien van de gelijknamige maand van 1925 mag dan ook in hoofdzaak toegeschreven worden aan het bijzonder ruim vloeien van enkele middelen, t.w. de inkomstenbelasting, den tabaksaccijns, de zegelrechten en de invoerrechten.

Zowel de grondbelasting als de personeele belasting wezen ditmaal een lager opbrengstcijfer aan. De teruggang bedroeg respectievelijk f 94.600 en f 235.600. Hiertegenover staat, dat de opbrengst van beide belastingen in Januari 1925 vrij hoog was, hetgeen was toe te schrijven aan het inhalen van achterstand in de invordering. De raming werd dan ook in de vorige maand bij beide belastingen overtroffen, die van de grondbelasting met het niet onaanzienlijke bedrag van f 603.600, die van de personeele belasting met f 25.700.

De inkomstenbelasting zette het jaar 1926 goed in en gaf eene hoogere opbrengst van f 618.300 te zien boven die van de eerste maand van 1925. Het ruimer vloeien van dit middel is evenwel te danken aan de hoogere ontvangsten op den loopenden dienst door tijdiger invordering. De raming werd met f 1.139.400 overschreden. Bij vergelijking van de ontvangsten uit deze belasting over de maanden Januari van 1925 en 1926 blijkt, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen:

	Januari 1925:	Januari 1926:
1922/23	f 409.500	—
1923/24	„ 1.841.200	f 431.900
1924/25	„ 5.937.100	„ 1.241.500
1925/26	—	„ 7.132.700
	f 8.187.800	f 8.806.100

De dividend- en tantiëmebelasting bracht in de afgelopen maand f 418.400 op, zijnde f 167.700 minder dan in Januari 1925. Deze lage inkomst zegt evenwel niets omtrent den verderen loop van dit middel. Zooals reeds meermalen werd opgemerkt komt deze belasting op een zeer onregelmatige wijze binnen. Voor een zeer belangrijk deel wordt zij slechts in enkele maanden ontvangen. Nu zijn de eerste maanden van het jaar doorgaans voor dit middel niet de gunstigste. Het behoeft dan ook niet te veront-rusten, dat de opbrengst nog f 914.900 bij de raming ten achter bleef.

Ook de vermogensbelasting leverde minder voor de schatkist op (f 90.500) dan in de overeenkomstige maand van 1925. De raming overtrof de opbrengst met een bedrag van f 502.100. Een reden voor dit verschil is niet bekend. Het verdient aanbeveling, den loop van dit middel nog even af te wachten, alvorens zich aan eenige voorspelling daaromtrent te wagen.

De accijnzen bewogen zich deels in dalende, deels in stijgende lijn. De suikeraccijns liep met niet minder dan f 770.800 terug en gaf slechts f 3.866.900 te

boeken. Een bepaalde oorzaak is daarvoor niet met zekerheid aan te wijzen. Misschien is de oorzaak te zoeken in de abnormaal hoge uitvoeren van suikerhoudende goederen, waarmede een teruggaaf van accijns gepaard gaat. De wijnaccijns accresseerde met f 7100, hetgeen op het toenemend verbruik van goedkoopere wijnsorten wijst. De gedistilleerdaccijns daarentegen leverde f 112.900 minder voor de schatkist op; de opbrengst bedroeg slechts f 3.520.700, voor dit middel een uiterst gering bedrag, en bleef dan ook f 396.000 beneden de raming. Neemt men evenwel in aanmerking, dat de maand Januari 1926 slechts vier betaaldagen van den crediettermijn (Donderdag) telt, dan wordt de opbrengst van Januari 1925 vijf, dat genoemde accijns per saldo nog ruimer gevloeid heeft dan in de eerste maand van het vorige jaar. Voor de lagere inkomst uit den zoutaccijns (f 15.000) is een bepaalde oorzaak niet aanwijsbaar, evenmin als voor den onverklaarbaren teruggang van den bieraccijns, die ditmaal f 97.900 minder te boeken gaf, en in totaal slechts het luttele bedrag van f 677.200 inbracht. Vermoedelijk zal de ontstane achterstand echter wel in de eerstvolgende maanden worden ingehaald. Het geringe voordeelige verschil in de opbrengst van den geslachtaccijns (f 7900) kan niet nader worden toegelicht. Ten slotte moge nog worden gewezen op den tabaksaccijns, die een surplus van f 497.800 boven Januari 1925 te zien gaf, welk voordeelig verschil evenwel geheel aan de met 1 Januari 1925 in werking getreden accijnsverhoging op sigaretten en rooktabak is toe te schrijven, welke in de maand Januari 1925 haar invloed nog niet kon doen gevoelen, omdat toen nog crediettermijnen vervielen van den niet-verhoogden accijns.

De rijwielbelasting leverde ditmaal reeds bij den aanvang der heffing f 4.465.500 op, of f 181.000 méér dan in Januari 1925. De scherpe controle, die in de eerste weken van Januari van dit jaar werd uitgeoefend, zal aan dit gunstig resultaat wel niet vreemd zijn.

Van de middelen, die meer in rechtstreeksch verband staan met het zakenleven, brachten de zegelrechten f 842.600 méér op, waarvan f 143.900 te danken is aan het ruimer vloeien van de beursbelasting. In totaal kwam f 2.933.700 in, een nog nimmer bereikt cijfer. De raming werd in Januari jl. dan ook met f 1.267.000 overschreden. De hoogere opbrengst moet voor een deel gezocht worden in het effectenzegel; de vraag naar goede obligatiën voor belegging is vrij groot; voorts worden nog voortdurend nieuwe leeningen uitgegeven ter converteering van oude met een hooger rentetype. De registratierechten daalden met f 141.300 en bleven f 106.400 onder de raming. Daarentegen gaven de invoerrechten, dank zij de doorwerking van de nieuwe Tariefwet, een hoogere opbrengst van f 1.671.700. De raming werd bij laatstgenoemd middel met f 27.300 overtroffen. De statistiekrechten daalden met f 37.400, terwijl de loodsgelden toenamen met f 15.100 (f 29.500 boven de raming). Uit een en ander blijkt, dat de hier besproken groep van middelen een goed figuur blijft maken.

Ten slotte moge worden gewezen op de successierechten, die ditmaal f 218.500 méér in 's Rijks kas brachten (echter f 171.400 beneden de raming). De domeinen gaven f 14.900 minder, de belasting op gouden en zilveren werken f 17.900 minder te boeken. Dit laatste staat in verband met de in het goudsmidsvak heerschende malaise.

De inkomsten van het „Leeningfonds 1914" bedroegen in de afgelopen maand f 7.470.300 (raming f 8.313.900) tegen f 7.526.800 in Januari 1925. Van eerstgemeld bedrag was ruim f 2.815.000 aan de Verdedigingsbelastingen te danken.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.**DE BANKHERVORMING IN TSJECHO-SLOWAKIJE.**

Dr. R. Kerschagl te Weenen schrijft ons:

De nieuwe Tsjechoslowaaksche wet tot regeling van het toezicht op en de bedrijfsvoering der banken, dient zich uiterlijk onschuldig aan als een uitvoeringsmaatregel van de wet van 1 October 1924 in zake depositoboeken, banken in naamlooze-vennootschapsvorm en contrôle op de geldinstituten. In werkelijkheid is zij een grandiooze poging, om door middel van een wet van het tot dusverre in Midden-Europa gebruikelijke bankstelsel af te zwenken en den overgang tot het Engelsche banksysteem, onder strenge regeling van het depositowezen, deels door te voeren, deels althans voor te bereiden. De onmiddellijke oorzaak hiertoe zijn wel in eerste aanleg twee omstandigheden geweest. In de eerste plaats het feit, dat het oude Oostenrijk-Hongarije, evenals alle Balkanstaten, slechts zeer schamele wettelijke regelingen in zake het bankwezen bezat. Oostenrijk bezat bijv. een spaarbanken- en een verzekeringsverordening, echter geen depositowet, geen bankconcessiewet en zelfs het geheele naamlooze-vennootschapswezen was slechts in den vorm van het z.g. „Aktien-Regulativ” als dienstvoorschrift voor ambtenaren, niet echter bij de wet in engeren zin geregeld. Alle successiestaten der vroegere monarchie stonden derhalve vrijwel hulpeloos tegenover moeilijke en gecompliceerde gevallen en ook tegenover den sterken groei van hun bankwezen juist in den inflatie- en na-inflatietijd. De tweede reden voor de invoering dezer wet was de groote bankcrisis, die in de jaren 1924-1925 in de erfstaten woedde. Zij was in Oostenrijk wel het sterkst en heeft ook daar wettelijke maatregelen uitgelokt, als bijv. de wet in zake de verlening van bankconcessies en een wet over de aansprakelijkheid van Directie en Commissarissen. Tot een directe depositowetgeving is het intusschen in Oostenrijk niet gekomen. Overigens was de bankcrisis, gelijk bekend, in Hongarije en Polen nauwelijks minder heftig dan in Oostenrijk en ook Tsjechoslowakije bleef van haar slechts ten deele door deze omstandigheid verschoond, dat de groote daar te lande heerschende geldruimte en de groote aanwezige kapitalen juist de kringen der productie iets minder afhankelijk van de banken maakten dan dit elders in het algemeen in Midden-Europa het geval was.

De nieuwe bankwet van het Tsjechoslowaaksche Ministerie van Financiën valt naar den inhoud in drie gedeelten uiteen. Het eerste gedeelte regelt de werkzaamheden van Directie en Commissarissen, zoo wel als de bedrijfsvoering der banken. Zaken met leden van den Raad van Commissarissen of van de Directie of met beambten, hetzij directe zaken, hetzij beleeningen, zijn onvoorwaardelijk verboden. Verder mag geen bank goederentransacties voor eigen rekening drijven, tenzij het gaat om redding van belegd kapitaal bij faillissement of catastrofe; valuta's, deviezen en edele metalen zijn niet als goederen in den zin der wet te beschouwen. Alle zaken, welke op meer dan 10 pCt. van de eigen middelen der bank, d.w.z. kapitaal en reserves, beslag leggen, hebben de uitdrukkelijke goedkeuring van Commissarissen noodig. Verder zijn zaken verboden, waarbij aan deposanten provisies worden verleend in plaats van rente en verder alle zaken, in strijd met de wet of de goede zeden.

Een tweede groep vormen die voorschriften, welke men eigenlijk als *deposito-wet* zou kunnen betitelen. Deze voorschriften zijn gegrond op Engelsch-Amerikaansche gedachtengangen. Het bedrijfsreglement van alle banken moet nauwkeurige voorschriften over de methode, volgens welke bij het verlenen van credieten te werk moet worden gegaan, en over contrôlemaatregelen bevatten. Met het oog op onvoorwaardelijke handhaving der liquiditeit wordt bepaald, dat vijftien procent aller tegoeden in contanten bij de circulatie-

bank, de postspaarbank of aan bepaalde eischen voldoende binnenlandsche geldinstituten moet worden belegd, bij de bank zelf mogen zij in staatspapier, valuta en reeds vervallen coupons worden aangehouden. Van deze vijftien procent moet weer acht procent onvoorwaardelijk in contanten of bij de circulatiebank, de post of in schatkistpapier als z.g. contante reserve zijn belegd.

Het aankopen van eigen aandelen is onvoorwaardelijk verboden en binnen een zesjarigen termijn moeten de eigen aandelen, welke zich nog in het bezit der bank bevinden, worden verkocht. Opdat ontduiking van dit voorschrift niet kan plaatsvinden, is ook de beleening van eigen aandelen ingeperkt, in dien zin, dat zij hoogstens 20 pCt. van het kapitaal mag beloopt en slechts tot 60 pCt. van den beurskoers, resp. 40 pCt. van den getaxeerden prijs geoorloofd is.

De derde groep der voorschriften regelt de *kapitaal-deelneming* der banken en tracht duidelijk vóór alles in Engelschen zin den zeer nauwen band, welke met bijna alle industriële ondernemingen door directe deelneming der banken bestaat, en die vooral in Oostenrijk en Duitschland aanwezig is, los te maken en te verhinderen. Blijvende kapitaal-deelneming in vreemde ondernemingen is den banken van nu af slechts tot hoogstens een derde der eigen middelen veroorloofd, waarbij intusschen aan de beursgenoteerde aandelen niet als zoodanige duurzame deelneming worden beschouwd. Hierdoor moet worden bereikt, dat de deelneming in zooverre zij genoteerde aandelen bevat, te allen tijde gemakkelijk kan worden afgestooten. Ook hier wordt een overgangstermijn van zes jaren toegestaan. Interessant is ook de bepaling, dat die zaken den banken verboden zijn, waarbij naar aanleiding van credietverleening door hen in de winst wordt gedeeld. Op deze wijze moet bereikt worden, dat iedere deelneming in, resp. inbezitneming van industrieën door de banken direct moet blijken uit een opgevoerd aandelenbezit en de bepaling niet aldus kan worden ontboden, dat een bank eenvoudig door middel van credietverleening met winstaandeel de contrôle uitoefent, zonder dat dit uit een overzicht van het aandelenbezit blijkt.

Ten slotte bevat de wet een *zgn. regeling van het toezicht* door den Raad van Commissarissen uit te oefenen. Deze voorschriften hebben duidelijk een dubbel doel en vinden hun grond speciaal in de omstandigheden, welke in de erfstaten heerschen. De Raad van Commissarissen zal streng gescheiden zijn van de leiding der Bank, zal geenerlei taak als bedrijfsleider uitoefenen, doch slechts een zeer intensieve contrôle, zoo wel ten behoeve van aandeelhouders als in opdracht van den Staat. Hij heeft een beslissende stem bij de verleening van alle grootere credieten, in zooverre deze 10 pCt. der eigen middelen overtreffen. Hij heeft alle balansen te controleeren en aan zijn goedkeuring zijn alle arbeidscontracten met directieleden onderworpen. Hij heeft voor de accountantscontrôle te zorgen en rapporten daarover samen te stellen. Ja, hij bezit zelfs het recht, wanneer in een hem belangrijk toeschijnende geval de directie der Bank geen hem juist toeschijnend beschikking treft, een buitengewone algemeene vergadering, eventueel ook tegen den wil der directie, bijeen te roepen. Al deze bepalingen zijn in wezen op de Engelsche opvatting en de Engelsche toestanden geïnspireerd en maken een einde aan de in het bijzonder op het gebied der vroegere Donaumonarchie heerschende versmelting van Directie en Commissarissen, welke veelvuldig, gelijk de crisis heeft aangetoond, een volledig in gebreke blijven van het contrôleapparaat der banken ten gevolge had en de geheele macht feitelijk aan zeer enkele personen in handen gaf, die zichzelf controleerden. Bovendien wordt de instelling, resp. het ambt der *zgn. balansen rekeningonderzoekers*, die wel elke balans moesten nazien, doch wien meestal ieder inzicht in den aard

der loopende zaken bij de betreffende bank ontbrak, aan den Raad van Commissarissen overgedragen, die, omdat hij niet slechts de afsluitingen der rekeningen ziet, wellicht vaak een zuiverder beeld van de situatie eener bank kan verkrijgen.

AANTEKENINGEN.

Duitsche dividenden in 1925.

Het jaarverslag der Reichs-Kredit-Gesellschaft A.G. bevat het volgende overzicht van de dividenden, in 1925 gedeclareerd door maatschappijen, welke aandelen in de officieele uitkeering der Berlijnsche beurs zijn opgenomen.

Het grootste deel der dividenden was dus, aan

den rentestand in Duitschland gemeten, laag te noemen. Dit feit verscherpte een reeds bestaande, dalende koerstendentie. Einde Januari 1925 tot 113 pCt. van het peil bij het begin van het jaar gestegen, zijn de aandelenkoersen met geringe onderbrekingen, midden November tot 60 pCt. gedaald, waarop een stijging is gevolgd. „Het was van groote waarde”, schrijft het verslag, „dat het buitenland het vertrouwen in de ontwikkelingsmogelijkheid van ons bedrijfsleven terugwon. Zijn aankopen van aandelen en vaste-rente-dragende fondsen hebben een verdere daling der koersen tegengewerkt en daarmede ook het Duitsche publiek geprikkeld, zich weder in bescheiden omvang bij beleggingen en beurswaarden te interesseeren.”

Bedrijfs-takken	Dividenden werden gedeclareerd van :											
	0 %		1—5 %		6—7 %		8—10 %		meer dan 10 %		Totaal	
	Aan-tal	In % van het aantal in de statistiek opgenomen mijen	Aan-tal	In % van het aantal in de statistiek opgenomen mijen	Aan-tal	In % van het aantal in de statistiek opgenomen mijen	Aan-tal	In % van het aantal in de statistiek opgenomen mijen	Aan-tal	In % van het aantal in de statistiek opgenomen mijen	Aan-tal	In % van het aantal in de statistiek opgenomen mijen
Banken	15	22	4	5,9	11	16,2	37	54,4	1	1,5	68	100
Spoorwegen ..	14	31,8	16	36,4	8	18,2	5	11,3	1	2,3	44	100
Brouwerijen ..	6	14,3	9	21,4	4	9,5	9	21,4	14	33,4	42	100
Industriele mijen	418	50,3	106	12,8	106	12,8	158	19,0	42	5,1	830	100
Scheepvaart mijen	10	83,3	1	8,3	—	—	1	8,4	—	—	12	100
Verzekering-mijen	11	23,9	1	2,2	14	30,4	18	39,1	2	4,4	46	100
Totaal	474	45,4	137	13,2	143	13,7	228	21,9	60	5,8	1042	100

Buitenlandsche leeningen in de Vereenigde Staten.

Het totale bedrag der emissies in de V. S. gedurende 1925 wordt door de National City Bank, met inbegrip van ongeveer \$ 1 milliard voor „refunding”, op rond \$ 7.5 milliard geschat. Hiervan is bijna \$ 1.4 milliard aan het buitenland verstrekt. Het valt, voor zoover de credietnemers geen staten enz. zijn, op, dat dit bijna geheel in den vorm van leeningen is geschied en in de V. S. slechts bij uitzondering aandelen van buitenlandsche ondernemingen plaatsing kunnen vinden. Ten aanzien van Europa, waar Duit-sche ondernemingen verreweg de grootste crediet-nemers zijn, valt dit uit den toestand van het be-drijfsleven te verklaren; ook ten aanzien van b.v. Canada doet zich echter het verschijnsel voor. De ontwikkeling van den Amerikaan tot belegger schijnt nog niet voldoende te zijn gevorderd, om hem, naar Europeesch voorbeeld, ook tot het opnemen van bui-tenlandsche aandelen te brengen. Of de obligaties blijvend in de V. S. een onderdak vinden mag overigens ook ernstig betwijfeld worden. De terug-keer der Indische dollarleeningen naar Nederland is bekend en nog dezer dagen werd in de Times de aandacht gevestigd op de groote activiteit der Eu-ropeesche vertegenwoordigers van Amerikaansche huizen bij het plaatsen van stukken van in de V. S. gesloten buitenlandsche leeningen in Europa.

De statistiek der National City Bank volgt hier-onder:

Buitenlandsche Obligatieuitgiften in de Vereenigde Staten van 1 Januari t/m. 28 December 1925.

(Nominaal bedrag).

Europa.	
Staatsleeningen.	
Italië	\$ 100.000.000
België	50.000.000
Polen	35.000.000
Noorwegen	30.000.000
Denemarken	30.000.000
Tejechoslowakije	25.000.000
Finland	10.000.000
	\$ 280.000.000

Vrije steden, landen en prov.

Bremen	15.000.000
Beieren	15.000.000
Opper-Oostenrijk	5.000.000
Vereenigde Saar Districten	4.000.000
Oldenburg	3.000.000
	\$ 42.000.000

Gemeenten.

Berlijn	15.000.000
Oslo	10.100.000
Keulen	10.000.000
Vereen. Hongaarsche Gem.	10.000.000
Munchen	8.700.000
Vereenigde Wurttemb. Gem.	8.400.000
„ Deensche „	7.000.000
Dresden	5.000.000
Frankfort a/M.	4.000.000
Saarbrücken	3.000.000
Duisburg	3.000.000
Graz	2.500.000
Dusseldorf	1.750.000
Heidelberg	1.500.000
	\$ 89.950.000

Spoorwegmaatschappijen.

Chemins de Fer de l'Est..	20.000.000
	\$ 20.000.000

Public Utility.

International Telegraph and Telephone Corp. (gedeeltelijk aand.)	46.713.900
Sachsische Werke A. G. ..	15.000.000
Rhein-Westf. Elektr. Werke	10.000.000
Internat. Power Sec. Corp.	10.000.000
V. Westph. Elektr. Kraftw.	7.500.000
Elektro-Werke A. G.	7.500.000
Rhein-Main-Donau A. G. ...	6.000.000
Deutsche Atlant. Tel. Ges.	4.000.000
Hamburgische Elektr. Werke	4.000.000
Tyroler Hydro-Elektf.	3.000.000
Copenhagen Telephone Co.	2.000.000
	\$ 115.713.900
Rentenbank Creditanstalt.	25.000.000
A. E. G.	20.000.000
Anglo Chilean Nitrate Cy.	16.500.000
Internat. Match Co. (aand.).	15.750.000
Swedish-Amer. Investm. Co.	15.000.000

Thyssen	12.000.000
Siemens & Halske-Siemens Schuckert Werke	10.000.000
Anglo American Oil Cy, Ltd.	8.000.000
Cunard S.S., Ltd.	7.500.000
Gute Hoffnungshütte.....	7.500.000
Hamburg-Amerika Lijn....	6.500.000
Vereinigde Industrie Unter- nehmungen A. G.	6.000.000
Alpine Montan Ges.	5.000.000
Deensche Hyp. Bank	5.000.000
Snia Viscosa (aand.)	4.842.000
Sauda Falls Co. „	4.000.000
Brunner Turb.	4.000.000
Gemeentel.Bnk (Staat Hessen)	3.600.000
Rima Steel Corp.	3.000.000
Rudolph Karstadt A. G. ..	3.000.000
European Mortgage Inv. Farm Loan	2.400.000
Burmeister & Wain	2.000.000
Norwegian Nitrogen Co. ..	1.800.000
Crespi Cotton Works	990.000
	\$ 189.382.000
Totaal Maatschappijen	\$ 325.095.900
Totaal Europa	\$ 737.045.900
„ Zuid- en Midden-Amerika....	\$ 203.234.000
„ Azië.....	\$ 66.902.000
„ Australië	\$ 75.000.000
„ Canada	\$ 264.334.000
Algemeen totaal	\$ 1.346.515.900
af: „Refunding”	\$ 151.917.400 ¹⁾
Nieuw geld	\$ 1.194.598.500

¹⁾ Waarvan Europa:

Denemarken	27.500.000
Noorwegen	17.534.000
Intern. Tel. en Telegr.	3.501.600

BOEKAANKONDIGING.

Amerika-Europa; Erfahrungen einer Reise, von Arthur Feiler; 1926, Frankfurter Sozietäts-Druckerei, Frankfurt am Main.

Het geeft een eigenaardige sensatie, dit boek, journalistiek-op-zijn-best, een reeks reishoeven, die de „Frankfurter Zeitung” bracht in 1925, te lezen in afwisseling met Huizinga's „Mensch en menigte in Amerika”. Het laatste is de neerslag van een college over amerikaansche geschiedenis, het eerste die van een reis. Het onderscheid blijft, bladzij na bladzij, apert: de nederlandsche geleerde gebruikte als bronnen zijn boeken, de duitsche journalist zijn persoonlijke waarnemingen; welnu, er zijn dingen, die men het best lezende, er zijn andere, die men beter ziende waarneemt en verwerkt. Doch hiernaast, hoe sterke overeenstemming! Beide: doordacht werk, maar dat ook tot ontspannings-lectuur zich uitnemend leent. Beide: de Vereenigde Staten gezien met het oog van een twintigste-eeuwse West-Europeaan, die begrijpen wil en tot waardeeren geneigd is, maar zijn van huis uit meegebrachte maatstaven van waardebepaling kan noch wil weggelaten.

Aan Feiler zal het boek van onzen landgenoot onbekend zijn geweest. Maar wat hij schrijft bijvoorbeeld over „die innere Armut des öffentlichen Lebens Amerikas”, over de „Standardisierung” van het persoonlijk verbruik, in de grijpbare dingen en in die des geestes, en wat hij als verklaring van deze verschijnselen geeft, dit alles brengt u onmiddellijk Huizinga's verklaring uit de overheersching der in Amerika onmiddellijk op heel het leven inwerkende economische factoren te binnen. Eenes geestes zijn beider boeken.
v. B.

Practische Sociologie, door J. H. F. Kohlbrugge; Deel II De zorg voor het normale kind; Groningen en Den Haag, Wolters, 1925.

In dit weekblad van 2 Sept. 1.1., (bl. 763) werd het eerste deel aangekondigd. Het tweede, naar men

ziet, is spoedig erop gevolgd. Uit het voorwoord blijkt, dat op zijn minst nog één deel volgen moet, over het „abnormale” kind en wellicht nog over andere onderwerpen.

Er is weinig aanleiding tot meer dan een kort woord over het thans verschenen deel. De schrijver is — hoe kan het anders? — zichzelf gebleven; de gebreken zoowel als de aantrekkelijkheden van deel I ontmoet men in deel II opnieuw. Men treft er zeer veel feitelijke gegevens aan over het gedrag van onze maatschappij jegens het kind, van zijn geboorte af totdat het een groot kind is geworden, dat aan kostverdieneu moet gaan denken, en men vindt deze gegevens op vele plaatsen gekruist met persoonlijke opmerkingen van prof. Kohlbrugge, met welke men het niet altijd eens behoeft te zijn, maar die steeds wel tot overweging lokken.

Het voorwoord herstelt een fout in deel I: de Nederlandsche vrijmetselaren worden er, als sociale werkers, gerehabiliteerd; thans staat de Utrechtsche hoogleraar „bewonderend voor het vele, dat van deze kleine groep van pl.m. 8000 menschen uitging”.

v. B.

ONTVANGEN:

Russische Indrukken door D. M. van Blankensteyn. Rotterdam, 1925. Nijgh en Van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij.

Tot een lijvig deel van bijna 400 bldz. zijn in bovengenoemd werk de artikelen gebundeld, door den schrijver in de „Nieuwe Rotterdamse Courant” gepubliceerd, als resultaat van studiereizen, in de maanden Mei—Augustus 1924 in Rusland ondernomen. Slechts is de stof, blijkens het voorbericht, hier stelselmatiger dan in dagbladartikelen mogelijk was, gerangschikt en heeft de schrijver er naar gestreefd, door kleine wijzigingen in den vorm, den voor een boek noodzakelijken samenhang te verkrijgen.

Na een verblijf van een maand te Moskou is Dr. v. B. naar Odessa getogen, en daarop, via de andere Zwarte Zeehavens en de Krim naar den Kaukasus. De oliegebieden van Bakoe bezocht hij en reisde vervolgens via de kust van de Kaspische Zee, Fereh-, Koebaan-, Dongebied en Oekraïne naar Moskou terug. Hierop volgde een reis tot in midden Siberië, vervolgens een bezoek aan St. Petersburg en een Wolgareis van Saratow naar Nizni Nowgorod, waar juist de jaarbeurs in vollen gang was.

De bezonken indrukken van dit alles zijn thans in dit boek neergelegd. Boven de artikelen in de „N.R.Ct.” heeft het de aantrekkelijkheid, geïllustreerd te zijn. In reisverhalen, ook van de vaardigste pen, kunnen deze noode gemist worden.

Nederland en België. Sovereiniteits- en andere vragen door B. Nierstrasz, Oud-Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Rotterdam, 1926; Nijgh en van Ditmar's Uitg.-Mij.

De politieke zijde van het Nederlandsch-Belgisch Tractaat van 3 April 1925. Overdruk uit de „Nieuwe Rotterdamse Courant” met eenige aanvullingen. Rotterdam, 1926; Nijgh en van Ditmar's Uitg.-Mij.

Roselle. a. Eenige gegevens over Roselle-vezel; verzameld door de Afd. Handelsmuseum, b. De Roselle-cultuur in Nederlandsch-Indië en hare perspectieven; voordracht gehouden op 23 October 1925 in het „Koloniaal-Instituut” door G. F. van der Meulen. Overdruk uit „De Indische Mercur” van October/November 1925. No. 23 der „Berichten van de Afdeling Handelsmuseum van de Kon. Vereeniging Koloniaal Instituut”. Amsterdam, z. j., N.V. J. H. de Bussy.

Restauration financière de l'Autriche (troisième année) Trente-sixième rapport du Commissaire-Général de la Société des Nations pour l'Autriche. (Douzième mois de la cinquième étape. — Période du 15 novembre au 15 décembre 1925). Genève 1925.

Restauration financière de la Hongrie, dix-neuvième rapport du Commissaire Général de la Société des Nations pour la Hongrie (du 1er au 30 novembre 1925). Genève 1925.

STATISTISCH OVERZICHT VAN DEN ECONOMISCHEN TOESTAND VAN NEDERLAND.
(Niet met * gemerkte gegevens ontleend aan het Maandblad van het Bureau voor de Statistiek.)

	1925								Jan./Dec.	
	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	1924	1925
Arbeidsmarkt.										
Bedrag der gehouden aanbestedingen × f 1000	9,422	10,583	8,270	6,567	8,013	14,686	8,432	13,879	133,529	114,634
waaronder voor fabrieksbouw × f 1000	498	390	727	271	196	281	147	116	3,448	4,326
*Staats- en part. mijnen. Aantal arbeiders op ten der maand	29,944	29,939	30,287	30,705	30,621	30,446	30,413	30,791	22,983 ¹⁷⁾	26,332 ¹⁷⁾
*Metaalindustrie. Aantal meerderj. arbeiders op 1 Jan. en 1 Juli	15,0	13,9	16,32	17,5	18,1	17,4	17,1	17,6	242,1	203,2
Haven- { Gemiddeld aantal taken p. week v. Amsterdam alle b. d. "Havenarbeids-Reserve" (× 1000) bedrijf { ingeschr. losse arbeiders tezamen } Rotterdam Zeevisscherij; aantal vaartuigen, welke de — uitvoeren..	40,6	36,4	43,4	44,3 ⁹⁾	39,0	37,1	40,1	47,2	582,8	495,1
	\$ 568	\$ 763	\$ 773	\$ 786	\$ 792	\$ 783	\$ 766			
Indexcijfer der Werkloosheid.										
	5,9	5,7	7,--	7,2	6,5	6,2	7,9	\$ 13,1	8,8	\$ 8,1
Arbeidsbemiddeling. 1)										
Aanbiedingen v. werkzoekenden. { Ingeschreven ged. de maand... Overgebl. op het einde v. de mnd.	38,5	42,1	46,9	46,5	48,5	48,9	58,4	69,2		
Aanvragen van werkgevers. { Ingeschreven ged. de maand... Overgebl. op het einde v. de mnd.	21,8	21,1	22,8	20,6	21,5	21,1	18,3	22,7		
Plaatsineen.....	16,8	17,3	18,3	16,4	17,1	16,8	14,9	19,0		
	× 1000									
Arbeidslooien.										
Ondergrondse arbeiders { bij de mijnen Bovengrondsche { (loon per dienst)	f 5,29 " 3,88	f 5,33 " 3,89	f 5,29 " 3,90	f 5,33 " 3,94	f 5,35 " 3,91	f 5,36 " 3,90	f 5,38 " 3,92	f 5,38 " 3,91		
Bouwbedrijven { Metselaar uurinkomen Amsterdam. { Timmerman Opperman	" 0,97 " 0,92 " 0,87	" 1,— " 0,92 " 0,91	" 0,98 " 0,91 " 0,87	" 1,— " 0,91 " 0,88	" 0,94 " 0,91 " 0,85	" 0,93 " 0,90 " 0,86	" 0,92 " 0,91 " 0,89	" 0,94 " 0,94 " 0,88		
Metaalindustrie, uurinkomen van meerderjarige arbeiders	f 0,57 f 0,65 ⁴⁾								f 0,57 ²⁾ " 0,70 ⁴⁾	
Artillerie- inrichtingen { Wapenfabriek te Hembrug Fabrieken van munitie en ontplof- bare stoffen te Hembrug. Constructiewerkplaatsen te Deilt ..	norm. uur.								" 0,63 ⁴⁾ " 0,77 ⁴⁾	
Voortbrenging en verbruik.										
Zee. { aanvoer in Ned. havens ⁵⁾ × 1000 K.G. visscherij. { opbrengst × f 1000	4.321	3.564	5.418	8.987	9.214	16.164	17.447			
*Productie der kolennijnen × 1000 ton ⁶⁾	519	506	601	590	618	653	628	\$ 623	5.882	\$ 6.848
Voor binnenlandsch verbruik beschikbaar gekomen hoeveelheden steenkolen × 1000 ton ⁷⁾	\$ 784	\$ 760	\$ 823	\$ 791	\$ 899	\$ 957	\$ 915	\$ 841	9.559	\$ 10.034
In consumtie gebrachte suiker ⁸⁾ × 1000 K.G.	15.385	17.118	18.986	17.397	18.055	17.173	19.482	16.475	192.620	200.791
Aan de consumtie onttrokken suiker ⁹⁾ × 1000 K.G.	.912	1.111	664	843	866	801	843	1.300	15.721	11.121
*Schepen in aanbouw; inhoud in bruto Registerton ¹⁰⁾		100.682			127.775					
Handel en Verkeer.										
Handelsbeweging zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal (in millioenen)	Invoer..... 198	183	865				199	205	2.364	2.455
	Uitvoer..... 150	124	162	174	178	163	148	141	1.661	1.808
	Saldo invoer.... 48	59	189				51	64	703	648
Ontvangsten der Spoorwegmaatsch. (in millioenen)	12,7	13,2	15,2	16,0	14,1	\$ 13,7	\$ 11,7	\$ 12,4	166,9	\$ 158,3
Ontvangsten per dagkilometer sedert 1 Jan. (in gld.)	112,64	113,99	117,07	120,2	121,28	\$ 120,74	\$ 119,88	\$ 119,27	125,22 ²³⁾	
Inklaringen (geladen Nieuwe Waterweg) { zeeschepen } { IJmuiden	1.539	1.675	1.452	1.469	1.387	1.296	1.315	1.319	13.526	16.561
Inklaringen { Lobith (geladen rivierschepen in 1000 ton Uitklaringen) { van 1000 K.G.)	2.237	2.187	2.685	2.845	2.539	2.661	2.401	3.220	3.785	3.988
Opgelegde zeeschepen o/d. ten der maand: aantal ¹¹⁾	15	22	37	34	31	31	22	19	5 ²³⁾	
Idem: bruto inhoud in 1000 registertonnen	73	118	188	161	158	152	117	103	20 ²³⁾	
Goederenvervoer { Gelost bij invoer..... (in 1000 in de havens ¹²⁾ { Geladen bij uitvoer..... (ton)	1.893	1.722	2.038	1.985	1.894	2.172	1.824	1.644	19.040	21.677
	701	565	756	839	770	793	773	699	6.655	8.457
	1.981	1.999	2.470	1.916	2.134	2.302	1.528	1.657	18.538	23.125
Prijzen, kosten van levensonderhoud.										
Indexcijfers der groothandelsprijzen { Algemeen cijfer in Nederland (1913 = 100).....	151	153	155	155	155	154	155	155	156	155
Kosten van levensonderhoud. { Arbeidersgezinnen A'dam (Mrt. '20 = 100). Arbeidersgez. te 's-Gravenhage (1921 = 100). Ambtenaarsgez. te 's-Gravenhage (1921 = 100)	148	83,8 85,7 84,6		83,6 82,9 83,2		82,9 81,9 82,4				
Financiëwezen.										
*Opbrengst Rijksmiddelen (totaal) ..	43,6	38,3	37,4	37,9	37,5	40,8	43,7	39,2	437,2	464,1
* " Beursbelasting.....	0,422	0,398	0,581	0,363	0,433	0,642	0,768	0,495	3,548	5,811
* " Invoerrechten..... (in millioenen)	2,89	3,75	3,43	3,88	4,72	4,72	4,58	4,52	35,94	44,45
* " Statistiekrecht.....	0,333	0,363	0,353	0,374	0,348	0,382	0,351	0,327	4,199	4,194
*Gegireerd door den Postch. en Girodienst (in millioenen)	284	254	267	267	307	304	283	367	390,5 ¹³⁾	3,411
*Giro-omzet bij de Ned. Bank (in millioenen)	2736	2684	3039	2380	2605	2678	2462	2532	27,974	31,248
Wisseldisconto der Nedert. Bank	4,—	4,—	4,—	4,—	4,—	3,53	3,50	3,50	4,94	3,90
Particulier disconto	3,45	3,08	2,72	3,72	3,60	3,40	3,35	3,43	3,96	3,09
Prolongatie	2,85	2,47	2,32	3,55	3,26	3,38	3,47	3,69	3,92	2,8
Indexcijfers van Effectenkoersen. (1920 t/m 1924 = 100)	I. Nederl. Staatsleeningen.....	93	96	93	93	93	96	97	95	95
	II. Provinc. en gemeent. leeningen.....	86	90	89	91	91	93	96	99	100
	III. Hypbanken werkz. in Nederl. [Pbr.].....	87	81	81	83	82	85	83	87	87
	IV. Spoorwegleeningen.....	112	113	117	120	124	131	136	141	139
	Fondsen I tm. IV	103	105	107	103	103	106	111	113	113
	V. Nijverheid [Aand. van 49 ondern.].....	86	81	81	83	82	85	83	87	87
	VI. Bank- en credietinstell. [Aand. van 7 ondern.].....	112	113	117	120	124	131	136	141	139
	VII. Scheepvaart [Aand. van 7 ondern.].....	103	105	107	103	103	106	111	113	113
	VIII. Indische fondsen [Aand. van 24 ondern.].....	38,0 ¹⁴⁾	49,0 ¹⁵⁾	73,6 ¹⁶⁾	31,3 ¹⁹⁾	21,1 ²⁰⁾	60,2 ²¹⁾	20,4 ²²⁾	44,2	370,7
	IX. Petroleum [Aand. Kon. Ned. Petr. Mij.].....									
*Emissies (in millioenen)									4,418	4,104
Aantal uitgesproken Faillissementen.										
	304	363	360	271	408	319	306	340	4.418	4.104

§ Voorloopige cijfers.
 1) Omvattende de werkzaamheden van 39 districtsarbeidsbeurzen, van drie andere arbeidsbeurzen en voor zoover bekend, van de correspondentieschappen der arbeidsbemiddeling. 2) Ie halfjaar. 3) De week, waarin een staking viel, buiten beschouwing gelaten. 4) Loon op 1 Juli. 5) Zoowel door Nederlandsche als buitenlandse schepen. 6) Kolen slijk niet inbegrepen. Wel zijn inbegrepen de steenkolen, welke voor eigen gebruik dienen, alsmede de kolen, die aan de mijnwerkers gegeven worden (z.g. „Deputatkohlen“). 7) Saldo invoer plus eigen productie. 8) D.w.z. onder betaling van accijns in het vrije verkeer gebracht. Aangenomen mag worden, dat deze suiker, zoo al niet in

dezelfde maand, dan toch binnenkort de consumenten bereikt.
 9) D.w.z. waarvoor restitutie van accijns is verleend wegens uitvoer in den vorm van suikerhoudende goederen. 10) I. Op den laatste van het kwartaal. Cijfers van Lloyds. 11) Te Amsterdam en te Rotterdam. 12) Amsterdam, Rotterdam, Vlissingen, Vlaardingen, Hoek van Holland Terneuzen, Zaandam, Delfzijl, Harlingen, Maassluis, Dordrecht, IJmuiden en overige havens. 13) November/December. 14) Nom. 32,3 voor conversie. 15) Nom. 20,5 voor conversie. 16) Nom. 39,3 voor conversie. 17) Op 1 Juli. 18) Nom. 4,4 voor conversie. 19) Nom. 22,7 voor conversie. 20) Nom. 6,6 voor conversie. 21) Nom. 21,9 voor conversie. 22) Nom. 8,8 voor conversie. 23) December.

Jan. 1926

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden).

	Januari 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Directe belastingen.			
Grondbelasting	2.249.448	2.249.448	2.344.012
Personeele belasting ..	2.250.716	2.250.716	2.486.362
Inkomstenbelasting ..	8.806.054	8.806.054	8.187.770
Dividend- en tantième-belasting	418.429	418.429	586.084
Vermogensbelasting ..	431.222	431.222	521.743
Accijnzen.			
Suiker	3.866.871	3.866.871	4.637.660
Wijn	57.559	57.559	50.415
Gedistilleerd	3.520.700	3.520.700	3.633.595
Zout	188.903	188.903	203.888
Bier	677.185	677.185	775.124
Geslacht	763.631	763.631	755.752
Tabak	1.827.636	1.827.636	1.329.845
Belast. op speelkaarten	11.463	11.463	10.948
Rijwielbelasting	4.465.548	4.465.548	4.284.558
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	2.933.673 ²	2.933.673 ³	2.091.119
Registratierechten	1.601.915	1.601.915	1.743.259
Successierechten	3.578.594	3.578.594	3.360.097
Invoerrechten.			
Gouden en zilver werken			
Belasting	71.777	71.777	89.687
Essaailoon	81	81	80
Statistiekrecht	317.284	317.284	354.684
Mijnen	—	—	1.356
Domeinen	169.243	169.243	184.170
Staatsloterij	17.037	17.037	16.995
Jacht en visscherij	1.677	1.677	2.029
Loodsgelden	362.797	362.797	347.680
Totaal-Generaal ..	43.116.771	43.116.771	40.854.548

¹⁾ Hieronder begrepen f 667.400 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbelasting). ²⁾ Idem f 667.400. ³⁾ Idem f 523.485.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Januari 1926	Sedert 1 Januari 1926	Overeenkomstige periode 1925
Verdedigingsbelast. Ia	129.367	129.367	156.519
Verdedigingsbelast. Ib	621.281	621.281	634.110
Verdedigingsbelast. II	2.065.050	2.065.050	2.060.261
Opcenten:			
Grondbelasting	451.371	451.371	470.383
Personeele belasting ..	427.309	427.309	448.530
Inkomstenbelasting ..	2.347.490	2.347.490	2.101.363
Vermogensbelasting ..	107.806	107.806	130.435
Dividend- en tantième-belasting	138.082	138.082	193.408
Suiker	773.374	773.374	927.532
Wijn	11.512	11.512	10.083
Gedist. (binn.- en buitl.)	352.070	352.070	363.360
Zegelrecht van buitl. eff.	45.593	45.593	30.856
Totaal	7.470.305	7.470.305	7.526.840

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1926.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1922/23	—	—	—	718
1923/24	—	—	431.868	1.942
1924/25	21.679	203.181	1.241.497	6.801
1925/26	2.227.470	2.047.060	7.132.689	421.761
1926/27	299	475	—	—
Totalen ..	2.249.448	2.250.716	8.806.054	431.222

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 3½ 3 Oct. '25)	Zwits. Nat. Bk. 3½ 22 Oct. '25
Bk. (Bel. Binn. Eff. 4 3 Oct. '25)	N. Bk. v. Denem. 5½ 7 Sept. '25
Vrsch. in R.C. 5 3 Oct. '25	Zweedsche Rbk 4½ 8 Oct. '25
Javasche Bank ... 4½ 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 6* 12 Jan. '26
Bank van Engeland 5 3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-slowakije .. 6 13 Jan. '26
Duitsche Rijksbank 8 12 Jan. '26	N. Bk. v. O'rijk. 8 23 Jan. '26
Bank v. Frankrijk. 6 9 Juli '25	N. Bk. v. Hong. 7 22 Oct. '25
Belgische Nat. Bnk. 7 30 Nov. '25	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Fed. Res. Bank N.Y. 4 7 Jan. '25	Bank van Spanje. 5 23 Mrt. '23
	Z.-Afr. Res. bnk 5½

OPEN MARKT.

	1926				1925	1924	1914
	20 Febr.	15-20 Febr.	8-13 Febr.	1-6 Febr.	16-21 Febr.	18-23 Febr.	20-24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	2½	2½-3/16	2½-1/4	2½-3/8	1¾-2½	47/8-5	3½-3/16
Prolong.	1¾	1¾-2¼	2-3/4	2¾-3¼	1½-2	4½-5½	2¼-3¼
Londen Daggeld ..	3-4	3-4½	3½-4¾	3½-5	2½-4	1½-3¼	1¾-2
Partic. disc.	4¾	4¾-5½	4¾-7½	47/16-9/16	3½-4¾	39/16-11/16	2¼-3¼
Berlijn Daggeld ..	4½-6½	4½-6½	4½-7	5½-7½	—	—	—
Partic. disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	5¼	5¼-1½	5½	5½-6	—	—	—
56-90 d...	5¼	5¼-1½	5½	5½-6	—	—	2½-1½
Waren-wissel	6¾-7	6¾-7	6¾-7	7-1½	—	—	—
New York Call money	5-1¼	4½-5¼	4½-5¾	4-5¾	3-4¼	4-1½	1¾-2½
Partic. disc.	3¾	3¾	3¾	3¾	3¼	—	—

¹⁾ Call money-koers v. 19 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijd.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia ¹⁾
16 Febr. 1926	2.49½/8	12.13¾	59.42	9.06½	11.34½	100½/8
17 " 1926	2.499/16	12.13¾	59.42	9.07	11.35	100½
18 " 1926	2.499/16	12.14	59.44	9.06½	11.35	100½
19 " 1926	2.499/16	12.14	59.43	8.92	11.35	100½
20 " 1926	—	12.14½	59.43	8.87	11.35	100½
22 " 1926	2.49½/8	12.04½	59.43	8.97	11.35	100½
Laagste d.w. ¹⁾	2.49½	12.13¾	59.40	8.85	11.33½	100½
Hoogste d.w. ¹⁾	2.499/16	12.14½	59.44	9.12	11.35½	1007/8
15 Febr. 1926	2.499/8	12.13¾	59.43	9.17	11.35	100½
8 " 1926	2.499/8	12.13	59.37½	9.38½	11.37	100½
Muntpariteit	2.48%	12.10	59.26	48.—	48.—	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan **)	Madrid **)
16 Febr. 1926	48.07½	35.15	7.38	1.10	10.07½	35.12½
17 " 1926	48.06	35.15	7.38	1.06	10.07½	35.17½
18 " 1926	48.07½	35.15	7.38	1.07	10.06½	35.25
19 " 1926	48.06	35.15	7.38	1.06	10.04½	35.17½
20 " 1926	48.07½	35.15	7.38	1.06	—	—
22 " 1926	48.06	35.15	7.38	1.06	10.03½	35.17½
Laagste d.w. ¹⁾	48.03	35.05	7.36	1.04	10.02	35.07½
Hoogste d.w. ¹⁾	48.10	35.20	7.40	1.15	10.09	35.30
15 Febr. 1926	48.07½	35.15	7.38	1.07	10.07½	35.15
8 " 1926	48.06	35.12½	7.38	1.10	10.04½	35.07½
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Montreal ¹⁾
16 Febr. 1926	66.90	64.65	52.35	6.27½	102½	2.48½
17 " 1926	66.90	64.90	52.50	6.27½	102½	2.489/8
18 " 1926	66.85	64.70	52.15	6.27	102½	2.48½
19 " 1926	66.85	64.82½	52.40	6.27½	101½	2.489/8
20 " 1926	66.85	64.95	53.10	6.27½	101	2.487/8
22 " 1926	66.85	64.92½	53.70	6.27½	102	2.489/8
Laagste d.w. ¹⁾	66.70	64.35	52.10	6.25	101½	2.48½
Hoogste d.w. ¹⁾	66.90	65.05	53.95	6.30	103	2.491/4
15 Febr. 1926	66.90	64.80	51.90	6.27½	102½	2.489/4
8 " 1926	66.80	61.40	50.67½	6.27	103¾	2.489/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48%

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam. ¹⁾ Particuliere opgave.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p.100 fr.)	Berlijn (\$ p.100 Mk.)	Amsterdam (\$ p.100 gld.)
16 Febr. 1926	4,86 ³ / ₈	3,63	23,80	40,07
17 " 1926	4,86 ⁷ / ₁₆	3,64	23,80	40,07
18 " 1926	4,86 ⁷ / ₁₆	3,57	23,80	40,08
19 " 1926	4,86 ⁷ / ₁₆	3,58	23,80	40,07
20 " 1926	4,86 ⁷ / ₁₆	3,56	23,80	40,06 ¹ / ₂
22 " 1926	—	—	—	—
23 Febr. 1925	—	—	—	—
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 ¹ / ₂	40 ³ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Febr. 1926	13 Febr. 1926	15/20 Febr. '26 Laagste	20 Febr. '26 Hoogste
Alexandrië	Piast. p. £	97 ³ / ₈	97 ³ / ₈	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂
B. Aires ¹⁾	d. p. \$	46 ⁵ / ₃₂	46 ³ / ₃₂	45 ³ / ₈	46 ³ / ₁₆
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 ¹³ / ₆₄	1/6 ³ / ₁₆	1/6 ⁵ / ₃₂	1/6 ⁵ / ₃₂
Constantin	Piast. p. £	927 ³ / ₈	922 ³ / ₈	915	940
Hongkong	Sh. p. \$	2/4 ¹¹ / ₁₆	2/4 ²¹ / ₃₂	2/4 ¹ / ₈	2/4 ¹⁹ / ₁₆
Kobe	Sh. p. yen	1/10 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂	1/10 ¹ / ₂	1/10 ³ / ₈
Lissabon ¹⁾	d. per Esc.	2 ¹⁷ / ₃₂	2 ¹⁷ / ₃₂	2 ¹ / ₈	2 ³⁵ / ₆₄
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	50 ³ / ₈	51	50 ³ / ₈	51 ³ / ₈
Montreal	\$ per £	4,87 ³ / ₈	4,88 ¹ / ₈	4,87 ⁵ / ₁₆	4,88 ⁰ / ₁₆
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	7 ³ / ₈	7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	7 ¹³ / ₁₆
Shanghai	Sh. p. tael	3/0 ⁹ / ₁₆	3/0 ⁹ / ₁₆	3/0 ¹ / ₈	3/0 ⁷ / ₈
Singapore	id. p. \$	2/4 ⁵ / ₃₂	2/4 ¹ / ₈	2/4 ¹ / ₈	2/4 ³ / ₁₆
Valparaiso ²⁾	\$ p. £	39.40	39.50	39.50	39.70

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS²⁾

Londen ¹⁾	N.York ²⁾	Londen
15 Febr. 1926..	30 ¹³ / ₁₆	66 ³ / ₈
16 " 1926..	30 ⁷ / ₈	66 ³ / ₈
17 " 1926..	30 ¹¹ / ₁₆	66 ³ / ₈
18 " 1926..	30 ³ / ₈	66 ³ / ₈
19 " 1926..	30 ³ / ₈	66 ³ / ₈
20 " 1926..	30 ³ / ₈	66 ³ / ₈
21 Febr. 1925..	32 ¹ / ₂	68 ³ / ₈
20 Juli 1914..	24 ¹⁵ / ₁₆	54 ¹ / ₈

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen	8 Februari 1926	15 Februari 1926
Saldo bij Nederl. Bank..	f —	f —
Saldo b. d. Bank v. Ned. Gemeenten	" 95.335,96	" 444.098,69
Voorschot op ult. Jan. 1926 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink. bel. en opcenten op Rijksink. bel.	" 57.062.457,86 ²⁾	" 57.264.468,18
Voorsch. aan de koloniën	" 10.643.246,61	" 11.310.531,09
Voorsch. a. h. buitenland	" 212.873.895,17	" 209.455.278,18
Daggeleeningen tegen onderp. v. Staatssch. brief.	" —	" —

Verplichtingen.

	8 Februari 1926	15 Februari 1926
Voorsch. door de Ned. Bank	f 8.866.720,25	f 14.986.736,93
Schatkistbilj. in omloop ¹⁾	" 137.896.000,—	" 137.891.000,—
Schatkistprom. in omloop	" 78.150.000,—	" 77.120.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	" —	" —
Zilverbons	" 15.594.173,50	" 6.000.000,—
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort	" 49.396.311,06	" 15.487.444,50
Schuld a/d. Bk. v. Ned. Gem.	" —	" 48.379.246,81

1) Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927. 2) uit. Dec. '25

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	13 Februari 1926	21 Februari 1926
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 1.358.000,—	f 27.000,—
Ind. Schatk. prom. in oml.	" 400.000,—	" 3.290.000,—
Ander Schatk. papier ..	" 1.750.000,—	" 1.750.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I.	" 20.022.000,—	" 17.021.000,—
Muntbiljetten in omloop.	" 32.738.000,—	" 31.815.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgelden v. h. N.-I. muntfonds...	" 5.593.000,—	" 5.343.000,—
Id.v.d. N.-I. Postspaarbnk.	" 939.000,—	" 1.005.000,—
Totaal	f 62.800.000,—	f 60.161.000,—
Aanwez. in 's Lands kassen	" —	" 40.068.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Februari 1926.

Activa.	
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	f 82.302.487,69
Papier o. h. Buitenl. in disconto	—
Idem eigen portef. ..	203.012.231,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. ..	" 203.012.231,—
Beleeningen	
incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	f 120.909.662,74
Op Effecten	f 119.909.462,74
Op Goederen en Spec. ..	1.000.200,—
Voorschotten a. h. Rijk	" 13.221.166,14
Munt en Muntmateriaal	
Munt, Goud	f 44.386.585,—
Muntmat., Goud ..	387.260.288,71
	f 431.646.873,71
Munt, Zilver, enz. ..	26.372.030,09
Muntmat., Zilver ..	—
Effecten	
Belegging Res.fonds. id. van 1/8 v. h. kapit. ..	f 6.482.856,29
3.984.372,08	" 10.467.228,37
Gebouwen en Meub. der Bank	" 5.171.000,—
Diverse rekeningen	" 58.713.851,69
	f 951.816.531,43

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	" 6.483.597,96
Bijzondere reserve	" 12.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	" 818.406.125,—
Bankassignatiën in omloop	" 317.846,34
Rek.-Cour. f Het Rijk saldo's: { Anderen ..	f 76.771.714,59
76.771.714,59	" 76.771.714,59
Diverse rekeningen	" 17.837.247,54
	f 951.816.531,43

Beschikbaar metaalsaldo

Op de basis van 2/8 metaaldekking

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. ...

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Goud	Zilver	Circulante	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
22 Febr. '26	431.647	26.372	818.406	77.090	278.385	51
15 " '26	432.826	26.243	829.509	79.051	276.820	50
8 " '26	435.211	25.851	839.915	78.165	276.944	50
1 " '26	436.253	25.692	865.386	66.024	275.096	50
25 Jan. '26	437.852	25.768	833.108	97.059	276.930	50
18 " '26	438.794	25.249	858.812	72.854	277.143	50
23 Febr. '25	504.485	19.427	879.793	65.650	334.452	55
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen ²⁾
22 Febr. 1926	82.302	6.000	120.910	203.012	58.714
15 " 1926	82.984	6.000	118.549	235.203	40.011
8 " 1926	80.349	—	124.337	238.741	47.132
1 " 1926	83.481	—	136.270	247.443	41.593
25 Jan. 1926	86.300	—	133.354	248.039	38.446
18 " 1926	89.790	—	129.675	247.782	39.427
23 Febr. 1925	102.576	—	149.805	127.872	75.976
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 2/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulante	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
9 Jan. 1926..	1.005	1.721	818	945	381
2 " 1926..	1.005	1.779	769	954	410
24 Dec. 1925..	1.011	1.615	836	963	469
1 " 1925..	1.012	1.622	769	962	499
12 " 1925..	1.011	1.662	733	960	383
10 Jan. 1925..	1.060	1.592	969	1.048	576
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 Februari 1926.

De beurs te Berlijn heeft gedurende de achter ons liggende berichtweek een belangrijk minder gunstig beeld vertoond dan de vorige.

Voor zoover het de montaanafdeeling betreft, heeft de daling van den Franschen franc de mogelijkheid van verscherpte concurrentie doen opkomen. In verband hiermede waren Luxemburger, Mannesmann, etc. nogal aangeboden, vooral ook als gevolg van het verminderen van buitenlandsche kooporders. In het bijzonder lagen aandeelelen Thyssen loom in de markt, eensdeels in verband met de bovenvermelde omstandigheden, anderdeels als gevolg van de ontslagen van arbeiders, welke bij deze onderneming op groote schaal plaats hebben gevonden. Tegenover deze vrij lustelooze houding voor montaan-aandeelelen stond een geanimeerde stemming voor electro-aandeelelen. Chemische waarden konden zich aan een koersdaling niet onttrekken; ook kali-aandeelelen waren wat zwakker. Scheepvaart-aandeelelen vertoonden sterke schommelingen. Kriegs-anleihe monterde scherp op speculatieve geruchten en moest vervolgens een groot deel der koerswinst prijsgeven. Zeer vast lagen Turksche en Hongaarsche obligatiën, evenals Macedonische en Anatolische spoorweg obligatiën.

Te Parijs heeft zich het beeld voorgedaan, dat nu reeds gedurende zoo langen tijd bekend is: een scherpe daling van inheemsche fondsen en een dienovereenkomstige rijzing van buitenlandsche papieren als gevolg van de hernieuwde daling van het Fransche betaalmiddel. Het einde van de Kamerdebatten heeft de regering doen zien, dat slechts een zeer gering deel van de door haar aangevraagde middelen was toegestaan. Thans zal de Senaat hierover moeten beslissen, waarbij het echter nog twijfelachtig is, of de Kamer daarna weder voor een nieuwe behandeling te vinden zal zijn. Het uitstel, te zamen met de groote onzekerheid aangaande het lot der financieele ontwerpen, heeft de beurs verontrust, waaruit de reeds genoemde resultaten te verklaren zijn.

Te Londen is de markt zeer stil geweest. De „settlement”, welke in de achter ons liggende berichtperiode plaats heeft gevonden, was zoo klein in omvang, dat men een vol jaar terug heeft te gaan, om een zoo geringe affaire aan te treffen. Bovendien hebben zeer velen er de voorkeur aan gegeven, hun positiën vóór den afrekeningstermijn te liquideeren, zoodat de markt over het algemeen een lusteloos voorkomen heeft gehad. Later veranderde deze tendens, zoodat een verbetering heeft kunnen plaatsvinden. In het bijzonder konden aandeelelen in binnenlandsche spoorwegondernemingen stijgen op berichten van hoogere ontvangsten. De rubbermarkt was in den aanvang der berichtperiode ongeanimeerd in verband met de daling van den prijs van het product, doch kon zich later herstellen.

Te New York heeft de fondsenmarkt een verbetering kunnen ondergaan; klaarblijkelijk zijn de aanvallen van de baissepartij, zooals die in den laatsten tijd op te merken zijn geweest, zonder veel uitwerking gebleven. De koersstijging — hoewel bescheiden — heeft kunnen plaats vinden, ondanks de iets stroeve houding van de geldmarkt en eveneens ondanks de vermindering van activiteit in de staalnijverheid. Dit laatste wordt echter toegeschreven aan seizoensinvloeden.

Ten onzent is de markt over het algemeen buitengewoon kalm geweest. Hier en daar kon een eenigszins grotere levendigheid naar voren treden, doch deze bleef dan meestal tot enkele speciale fondsen beperkt. De beleggingsafdeeling heeft een vaste houding aan den dag gelegd, mede in overeenstemming met de ruime geldmarkt. 6% Ned. Werk. Schuld 1922: 106³/₁₆, 106³/₄, 106¹⁵/₁₆; 4¹/₂% Ned. Werk. Schuld 1917: 99³/₈, 99⁷/₁₆, 99¹/₂; 5% Mexico goud 1899 £ 20—100: 43, 44, 41; 5% Brazilië 1903 £ 100: 81¹/₈, 82¹/₂, 80⁵/₈; 8% Sao Paulo: 104¹/₈, 104.

De rubberafdeeling heeft zich aangesloten bij de tendens van de markt voor het product. Toch is de daling hier niet in overeenstemming geweest met het flauwe prijsverloop van rubber te Londen. Ten deele moet dit worden toegeschreven aan het in de kringen van bona fide aandeelhouders nog heerschende vertrouwen, ten anderen deele aan de vrij ruime contramine, welke in den loop der laatste weken is ontstaan, waardoor de technische gesteldheid van de markt uit den aard der zaak is verbeterd. Toch heeft het algemeen koerspeil een vrij gevoelige daling te aanschouwen gegeven. Amsterdam Rubber: 367, 351¹/₂, 356¹/₄; Deli Batavia Rubber: 260, 250, 251; Hessa Rubber: 479³/₄, 466, 466¹/₂; Java Caoutchouc: 227, 222, 222¹/₂; Kali Telepak: 387¹/₈, 375, 373; Ned.-Ind. Rubber en Koffie: 340¹/₂, 336, 338; R'dam Tapanoeeli: 171, 163, 164³/₄; Serbadjadi: 385¹/₂, 371, 370¹/₂; Sumatra Rubber: 375, 362³/₄, 370.

De tabaksmarkt daarentegen was opgewekter gestemd. De nadering van de eerste voorjaarsinschrijving, op 12 Maart a.s., heeft allerlei beschouwingen omtrent het vermoedelijk verloop in het leven geroepen, waarvan de meeste tamelijk optimis-

tisch gestemd waren. In verband hiermede zijn eenige kooporders in de markt gekomen, vooral voor aandeelelen Senembah. Tegen het einde der berichtperiode heeft ook de melding, dat een gedeelte van de naar Amsterdam stoomende tabak door brand in het s.s. „Boeton” was vernietigd, tot een meer opgewekte tendens bijgedragen, omdat hierdoor het totaal van de aan de markt komende pakken tabak wordt verminderd, terwijl de desbetreffende maatschappijen door verzekering zijn gedekt. Besoeki Tabak: 232¹/₂, 238, 235; Deli Batavia Mij.: 415, 423, 418; Deli Mij.: 406, 412, 405³/₄; de Oostkust: 234¹/₂, 229¹/₂, 230; Senembah: 487, 501, 500.

Suikeraandeelelen hebben bijna geen belangstelling getrokken. De koersvariatiën bleven dan ook gering. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 164¹/₂, 165, 163¹/₂, 165¹/₂; Handelsverg. Amsterdam: 641¹/₂, 639¹/₄, 647¹/₂, 644¹/₄; Java Cultuur Mij.: 347, 346, 348¹/₂, 344¹/₂; Moorman: 470, 466, 455; Poerworedjo: 110, 108; Tjepper: 645, 640, 632, 640; Tjoekir: 480, 450, 490, 470.

Dit was niet het geval voor de scheepvaartmarkt, waar, onder aanvoering van aandeelelen Holland—Amerika Lijn een flauwe stemming is ontstaan. Ook de obligaties dezer onderneming hebben een gevoelig verlies moeten boeken, hoewel er niets bepaalds ongunstigs betreffende de maatschappij bekend is geworden. In een zoo stille markt als de scheepvaartafdeeling in de laatste tijden vormt, is echter gering aanbod reeds voldoende om ernstige koersverliezen te veroorzaken. Holland—Amerika Lijn: 52¹/₈, 48, 46; Java China Japan Lijn: 123, 124; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 78³/₄, 80³/₄, 80⁵/₈; Ned. Scheepvaart Unie: 164³/₄, 165¹/₂, 166; Stoomvaart Mij. Nederland: 170, 169³/₈, 169³/₄.

De petroleumafdeeling was zeer stil. Een uitzondering hebben aandeelelen Peudawa Petroleum gevormd, welke in groote posten en tot snel en krachtig stijgende koersen uit de markt werden genomen. Tegen het einde der berichtweek konden ook aandeelelen Perlak Petroleum opnieuw in deze gunstige tendens deelen. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 386¹/₂, 384³/₄, 387³/₄; Gec. Holl. Petr. Mij.: 192, 195¹/₂, 197. Kon. Petroleum Mij.: 407³/₈, 405¹/₈, 409¹/₄, 408³/₄; Perlak Petroleum: 85, 83¹/₄, 81⁵/₈, 86; Peudawa: 43, 51¹/₈, 54¹/₈.

Van binnenlandsche industriele aandeelelen trokken feitelijk alleen aandeelelen en obligaties Jurgens de aandacht. Bij kalmen handel konden deze soorten hun koerspeil geleidelijk verbeteren. Centrale Suiker Mij.: 128⁷/₈, 129³/₄, 128³/₄; Constructie-Werkplaats Du Croo & Brauns: 70, 50, 60, 70; Gero Fabrick: 115¹/₂, 118, 120; Holl. Kunstzijde Ind.: 133, 130³/₄, 135⁵/₈, 134¹/₂; Holl. Mij. t/h. m. v. Werken in Gew. Beton: 157, 159, 153; Jurgens: 158, 160³/₄, 161¹/₂; Maekubee: 146¹/₂, 144¹/₂, 149¹/₂; Ned. Kunstzijdefabrik: 325, 319 339¹/₂, 335³/₄; Philiips Gloeilampen: 380, 388, 387.

Van aandeelelen in handelsondernemingen zijn aandeelelen Crediet- en Handelsvereniging Banda op den voorgrond getreden, in verband met geruchten omtrent verkoop van een deel van de belangen der maatschappij aan een Engelsche groep. Banda Crediet- en Handelsverg.: 162, 165, 170; Ind. Crediet- en Handelsverg. R'dam: 264, 266, 268; Linde Teves: 127¹/₂, 116³/₄.

Mijnaandeelelen waren rustig. Alleen aandeelelen Singkep Tin Maatschappij hebben een rijzing van eenige beteekenis kunnen behalen. Alg. Exploratie Mij.: 134, 133¹/₄, 136; Billiton 1e Rubr.: 644, 639; Redjang Lebong: 306, 282³/₄, 279¹/₄.

De afdeeling voor bankaandeelelen was stil, doch vast. Amsterdamse Bank: 168³/₄, 167³/₄, 169; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 82, 80¹/₄, 81¹/₄; Javasche Bank: 335, 345, 348; Koloniale Bank: 195¹/₂, 196¹/₈, 193; Ned.-Ind. Handelsbank: 161, 160³/₄, 160³/₄; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 148¹/₂, 147⁷/₈, 148; R'damsche Bankverg.: 74¹/₄, 72³/₄, 73⁵/₈; Twentsche Bank: 138, 139.

De Amerikaansche markt heeft veel van haar levendigheid moeten inboeten. Toch viel hier geen aanbod van beteekenis op te merken. Vooral intercontinental Rubber bleven zich nagenoeg op één hoogte bewegen, met een geringe inzinking tegen het midden der berichtperiode. Anaconda Copper: 99¹/₂, 98⁵/₁₆; Studebaker: 57¹/₄, 60¹/₂, 59⁵/₈; United States Steel Corp.: 129⁵/₈, 129¹/₂, 129³/₄; Atchison Topeca: 132¹/₂, 132, 133; Erie: 36, 35¹/₂, 37; Missouri Kansas & Texas: 43, 42¹/₄, 42¹/₂; Union Pacific: 149³/₈, 151, 151¹/₈; Wabash Railway: 47³¹/₃₂, 48⁵/₈, 47²³/₃₂.

De geldmarkt bleef zeer ruim; prolongatie was à 2% ruim verkrijgbaar.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 23 Februari 1926.

De tarwemarkt heeft weder een zeer stille week door-gemaakt, die het gevolg was van eenzijdig zeer slechte vraag in Europa, anderzijds gewoonlijk dringend aanbod uit Argentinië. De prijzen waren gedrukt en ofschoon ten slotte aan de termijnmarkten in de uitvoerlanden eenig herstel intrad, viel in Europa van een prijsverbetering nog niet veel te bemerken. De markt werd daar ook gedrukt door de groote hoeveelheden, die naar de invoerlanden onderweg zijn. De verscheperen van Argentinië zijn deze week niet grooter geweest dan de vorige, wat echter wel het gevolg zal zijn van de 2 feestdagen, waarmede zij aanving. De aanvoer van nieuwe Argentijnsche tarwe in de Argentijnsche havens blijft in flink tempo voortgaan en in het begin der week, toen aan de Argentijnsche markten een sterke prijsdaling plaatsvond, waren verscheperen dringend tot steeds lagere prijs aan de markt. Eenige onrust heeft het in Engeland gewekt, dat een te Antwerpen aangekomen lading nieuwe Argentijnsche tarwe van onbevredigende kwaliteit bleek te zijn, doch het is de vraag, of daaruit wel conclusies voor het vervolg kunnen worden getrokken, want nog telkens hoort men, dat in Argentinië in de Zuidelijke provincies de tarwe werkelijk van bevredigende kwaliteit is. Mochten die berichten niet juist zijn, dan is het zeer goed mogelijk, dat een gedeelte der Europeesche tarwewraag zich meer dan anders het geval zou zijn, concentreert op Canadeesche soorten, wat voor deze dan het handhaven zou betekenen van de premie, die zij aan de tarwemarkt bedingen. Daartegenover staat echter, dat sedert eenigen tijd ook meer behoefte begint merkbaar te worden aan niet harde buitenlandse tarwe van goede kwaliteit, al zijn dan de zaken die daaruit voortspuiten bij de algemeen slechte Europeesche vraag niet omvangrijk. Dit neemt niet weg, dat zich voor de volgende maanden de kansen van den verkoop van andere tarwe dan Manitoba's reeds wat beter voordoen dan tot nog toe het geval is geweest. Op het oogenblik echter ziet het er met de Europeesche tarwemarkt slecht uit. In Engeland was de vraag deze week zoo buitengewoon gering, als in dit seizoen nog zelden is voorgekomen. Zeer slechte afzet van meel, arbeidersgeschillen, die geleid hebben tot het tijdelijk stilleggen van molens, en de financiële moeilijkheden, waarin een der grootste Engelsche graanimporteurs geraakte, hebben in Engeland daartoe meegewerkt, en terwijl toch Engeland dit jaar verreweg het belangrijkste invoerland voor tarwe in Europa is, leest men in de Engelsche marktverrichten, dat nauwelijks verbetering aan de tarwemarkt kan worden verwacht, zoo lang het vasteland niet meer kooplust toont. Tot nog toe is dat laatste niet het geval en ook in de vastelandsche invoerlanden bestond deze week weinig belangstelling. Slechts valt te constateeren, dat in Duitsland het aanbod van Deutsche tarwe voor export vermindert. Het heet, dat eigenlijk nog slechts de reeds in de havens aanwezige voorraden daarvoor in aanmerking komen, en in het binnenland bevinden de prijzen zich nu boven de exportpariteit. Ook worden in Duitsland berekeningen opgesteld, waaruit zou te concluderen

vallen, dat zooveel tarwe is uitgevoerd, dat daaraan nu een einde zal komen en dat in de nu volgende maanden de invoer zal beginnen toe te nemen. Bij zulke berekeningen echter is gerekend met een op vroegere jaren gebaseerd gemiddeld tarweverbruik per hoofd der bevolking, doch het is de vraag, of dit gemiddelde nu nog wel juist is. In Duitsland namelijk evenals in andere landen en zelfs in Engeland, blijkt het gebruik van tarwebrood kleiner te zijn dan in andere jaren en wanneer daarbij nu in Duitsland meer rogge als grondstof voor brood wordt toegepast, kon dus de basis der bedoelde berekeningen wel eens onjuist blijken te zijn. Spoedig verwacht ladingen Australische tarwe bleken in Engeland deze week moeilijk te verkoopen en moesten tot lage prijzen worden opgeruimd. Merkwaardiger echter is, dat ook voor Manitoba's soms al even moeilijk koopers waren te vinden en partijen; welke in Londen aankwamen, waren op enkele dagen zelfs geheel onverkoopbaar. Nadat te Chicago omstreeks het midden dezer week Mei-tarwe den laagsten prijs sedert de tweede helft van December had bereikt, trad later weder een prijs herstel in, nadat zich aan de markt algemeen het gevoel bemerkbaar maakte, dat nu langzamerhand de prijzen weder voldoende waren gedaald. Ook in Europa bestond dezer dagen een iets verbeterde stemming, die wel is waar niet tot uitdrukking kwam in vermeerdering van den omzet, doch wel de meening deed postvatten, dat nu wel eens weder eenig prijs herstel zou kunnen plaatsvinden. Nu echter groote hoeveelheden Australische tarwe spoedig in Europa zullen aankomen en Argentinië eindelijk op flinke wijze is gaan exporteeren is van schaarschte vooreerst nog geen sprake. De tarweprijzen te Winnipeg waren op 22 Februari nog slechts een kleinigheid lager dan een week te voren. Chicago was op eerstgenoemden datum gesloten, doch op 20 Februari sloot Mei $\frac{1}{2}$ d.c. hooger en Juli 2 d.c. lager dan op den 15en. Te Buenos Aires en Rosario, waar de prijsdaling in den loop dezer week het sterkst was geweest, was het slot op 22 Februari nog 15 à 40 centavos lager dan op den 13en (15 en 16 Februari waren in Argentinië feestdagen).

De rogge markt wordt nog steeds beheerscht door het Deutsche aanbod, dat niet, zooals voor tarwe het geval is, afname vertoont. De zaken zijn echter gering en alleen Dene-marken is den laatsten tijd bereid de Deutsche prijzen te betalen.

Maïs was aanvankelijk op de Engelsche markt iets beter en hoewel de vraag nog slecht was, werd stoomende Platamaïs iets hooger gehouden. Spoedig is daarin echter weder verandering gekomen, vooral ook te wege gebracht door de flauwe houding van de Argentijnsche maïs markt, die sterk onder den indruk verkeerde van het feit, dat de Argentijnsche regeering de met maïs bezaaide oppervlakte berekent op een hooger cijfer dan ooit te voren is voorgekomen, terwijl ongekend hooge particuliere ramingen bekend worden gemaakt over het van den nieuwen oogst te verwachten uitvoer-surplus. Het spreekt van cijfers van 27 tot 37 millioen quarters, terwijl in het groote exportjaar 1924/1925 niet meer dan ongeveer 21 millioen qrs. naar Europa zijn verscheept. De laatste dagen kwamen uit Argentinië enkele klachten over

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Febr.	Maïs Febr.	Lijnzaad Febr.
20 Feb.'26	169	79 $\frac{3}{8}$	42 $\frac{1}{8}$	12,75 ¹⁾	7,05 ¹⁾	15,60 ¹⁾
13 " '26	166 $\frac{3}{8}$	80 $\frac{3}{8}$	41 $\frac{1}{8}$	13,25	7,25	15,60
20 Feb.'25	185 $\frac{1}{8}$	128 $\frac{7}{8}$	52 $\frac{3}{8}$	16,95 ¹⁾	10,75 ¹⁾	24,10 ¹⁾
20 Feb.'24	110 $\frac{1}{8}$	80 $\frac{1}{8}$	48 $\frac{3}{8}$	10,30 ¹⁾	8,— ¹⁾	19,45 ¹⁾
20 Feb.'23	120 $\frac{1}{8}$	75 $\frac{3}{8}$	46 $\frac{1}{8}$	11,95 ¹⁾	9,20 ¹⁾	19,60 ¹⁾
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70

1) per Maart.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	22 Febr. 1926	15 Febr. 1926	23 Febr. 1925
Tarwe (Manitoba III) .. ¹	15,85	16,40	* 19,25
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	** 10,40	** 10,60	16,80
Maïs (La Plata)	174,—	177,—	245,—
Gerst (48 lb. malting).... ²	176,—	175,—	267,—
Haver (Canada 3)..... ¹	10,45	10,75	13,20
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad).... ¹	12,70	12,70	13,40
Lijnzaad (La Plata)	342,—	350,—	516,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat. ** Zuid-Russische.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 Febr. 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	14/20 Febr. 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe.....	25.299	126.641	96.683	—	927	3.050	127.568	99.733
Rogge	2.016	30.650	8.937	—	—	—	30.650	8.937
Boekweit	121	4.205	6.815	—	90	—	4.295	6.965
Maïs.....	39.532	163.069	130.696	560	15.587	17.187	178.656	147.883
Gerst	16.217	57.258	22.132	246	1.241	1.050	58.499	23.182
Haver.....	11.023	22.096	9.398	408	1.262	150	23.358	9.548
Lijnzaad	8.214	27.109	32.959	3.000	15.234	8.179	42.343	41.138
Lijnkoek	8.862	41.315	37.916	—	—	—	41.315	37.916
Tarwemeel	750	8.686	18.611	46	1.500	3.702	10.186	22.313
Andere meelsoorten	—	1.505	1.921	—	—	—	1.505	1.921

minder goede vooruitzichten in enkele gedeelten van het land voor laat gezaaide mais. Verdere prijsdaling werd daardoor eenigszins voorkomen, doch in Europa maakte dit bericht zeer weinig indruk, en vooral voor spoedige mais is overal de vraag zeer slecht, wat telkens weder tot lagere prijzen voor in de havens aankomende partijen leidde. Daarbij is ook de Balkan goedkoop met mais aan de markt. Deze week was het vooral Bulgarije, dat tot lagen prijs op aflading in de eerstvolgende maanden aanbod. Zuid-Slavië heeft in het begin der week nog aan de prijsverlaging meegedaan, doch was ten slotte niet zoo goedkoop aan de markt als Bulgarije. De vraag voor Oost-Europeesche mais is echter in Europa beperkt en bepaalt zich vooral tot Nederland, terwijl in mindere mate ook België wel inkoop doet. Te Chicago heeft na prijsdaling in het begin der week later een herstel plaatsgevonden, waarbij gedeeltelijk de betere stemming van de tarwemarkt haar invloed deed gelden en ook de berichten uit Argentinië omtrent iets minder goede vooruitzichten in sommige districten maakten blijkbaar eenigen indruk. De prijzen waartoe Noord-Amerikaansche mais, voor uitvoer werd aangeboden, ondergingen echter weinig verhooging en in Nederland werden aangekomen partijen zelfs tot zeer lage prijzen ver beneden Amerikaansche partiteit verhandeld. Evenals in alle soorten bleven nieuwe zaken van Amerika klein. De Argentijnsche termijnmarkten zijn ten slotte voor mais op 13 Februari 15 à 25 centavos per 100 KG. in prijs gedaald.

Voor Noord-Amerikaansche gerst blijft men eenige belangstelling toonen in Nederland en in beperkte mate ook in Duitschland en zaken komen vrijwel dagelijks tot stand. Groot zijn ze echter niet en voor andere voergerst dan die uit Noord-Amerika zijn koopers zeer moeilijk te vinden, al zijn dan ook de verschepingen uit Rusland en den Donau ook deze week niet groot geweest. In Engeland bestaat voor gerst nauwelijks eenige vraag, evenals daar voor alle voedergranen en andere voerartikelen de markt uiterst stil is.

Voor haver echter valt een iets betere omzet te constateeren, ofschoon dat met een verbetering van den prijs niet gepaard gaat. Eerder mag worden aangenomen, dat de gedaalde prijs tot wat meer zaken leidde. Niet alleen in Engeland was dit het geval, maar ook in Nederland en Duitschland begon haver wat meer belangstelling te wekken. Argentinië gaat voort met flinke verschepingen, waarvan Italië het grootste aandeel krijgt.

SUIKER.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Maart	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Mei/Juni	Cuba's 96° c.i.f. Febr./Mrt.	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
22 Febr. '26	f 17 1/16	31/9	14/9	11/6	geen not.
15 „ '26	„ 17 3/16	31/9	14/9	11/10 1/2	4,24
22 Febr. '25	„ 20 7/16	36/6	18/3	14/-	4,59
22 Febr. '24	„ 36 15/16	66/6	27/9	29/6	7,34
	ruwsuiker basis 88°				
4 Juli '14	f 11 13/32	18/-	—	—	3,26
	basis 99°				
	f 14 18/32				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week kalm gestemd.

In New York opende de markt na de voorafgaande feestdagen op iets lager niveau, waarna de prijzen gedurende de verslagweek slechts zeer weinig fluctueerden, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Mrt.	Mei	Juli	Sept.
Slot voorafgaande week	4.24	2.50	2.59	2.69	2.79
Opening verslagweek	4.24	2.45	2.54	2.64	2.75
Slot verslagweek	4.21	2.40	2.52	2.63	2.74

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 87.500 tons, de versmeltingen 68.000 tons (tegen 67.000 tons in 1925) en de voorraden 88.000 tons.

In Cubasuiker kwamen afdoeningen tot stand tot resp. 2.47 d.c., 2.44 d.c. 2.41 d.c. en 2.44 d.c., waarna niet meer onder 2.47 d.c. te koop was. Amerikaansche Raffinadeurs volgen echter, na de belangrijke inkoop van de laatste weken, weer hunne voorzichtige politiek der laatste maanden en dekken hunne behoeften slechts mondjesmaat.

De notering voor Maart-verscheping naar Europa was ongeveer sh. 11/9 cif.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontv. tot 13 Febr.	204.257	214.001	167.675
Tot. sedert 1 Dec.—13 Febr.	1.128.908	1.152.833	944.372
Werkende fabrieken	172	173	172
Weekexport 13 Febr.	147.885	142.003	97.987
Totale export 1 Dec.—13 Febr.	625.985	696.795	599.351
Totale Voorraad 13 Febr.	503.454	456.038	345.021

In Engeland verlaagden Raffinadeurs den prijs van hun product met 6 d. voor alle posities.

C. Czarnikow geeft in zijn laatste weekbericht de volgende interessante raming van productie, consumptie en invoerbehoefte in Europa (alle cijfers op basis Ruwsuiker):

	1925/26		1924/25	
	Productie	Consumptie	Productie	Consump.
	Licht's Raming	Raming.	Ged. Ram.	
	Tons	Tons	Tons	Tons
Duitschland ...	1.610.000	1.400.000	1.575.684	1.373.000
Tsjecho-Slow...	1.550.000	400.000	1.409.703	390.000
Oostenrijk	80.000	160.000	75.000	151.000
Hongarije	160.000	95.000	202.354	85.000
Frankrijk	755.000	990.000	827.472	987.000
België	340.000	180.000	400.105	175.000
Nederland	315.000	240.000	329.244	224.000
Denemarken ...	175.000	160.000	140.000	150.000
Zweden	200.000	210.000	135.000	200.000
Polen	550.000	295.000	494.854	275.000
Italië	162.000	350.000	422.000	325.000
Spanje	225.000	235.000	260.000	220.000
Rusland	1.000.000	1.000.000	458.375	700.000
Engeland ...	300.000	1.950.000	348.000	1.840.000
Andere landen }	300.000	1.400.000*	348.000	*1.300.000
	7.422.000	9.065.000	7.077.791	8.395.000

Aanvulling van

Voorraden ...	—	—	—	350.000
	7.422.000	9.065.000	7.077.791	8.745.000
Minus	1.643.000 tons.		1.667.000 tons.	

welke uit de volgende landen zouden kunnen worden ingevoerd:

Ruw:		
Cuba	700.000	840.000
Peru	75.000	75.000
San Domingo	100.000	130.000
Java	60.000	90.000
Brazilië, Mozambique, enz.	65.000	25.000
Mauritius en Natal	200.000	55.000
Br.-W.-Indië	100.000	120.000
Australië	170.000	70.000

Geraffineerd:

Canada	75.000	100.000
V. S.	100.000	160.000
	1.645.000	1.665.000

* Inclusief uitvoer van Europa naar het nabije Oosten, Britsch-Indië, enz.

Op Java was de markt voor suiker uit den ouden oogst zeer vast met consumptievraag tot ongeveer f 12,75 voor disponibile Superieure Suiker. Voor nieuwen oogst suiker bestond minder belangstelling en kwamen er geen afdoeningen van teekenis tot stand.

Hier telande opende de markt aanvankelijk prijs-houdend, waarna de noteeringen in sympathie met New York iets afbrokkelden, wegens toenemend aanbod. Hoewel de prijzen daarna weder wat aantrokken, sloot de markt in kalme stemming met de volgende afdoeningen:

Mei	f 17 3/8
Augustus	„ 17 7/8
December	„ 18 1/8

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 10 Februari 1926.

De Amerikaansche katoenmarkt maakt een slappe tijd door, hoewel prijzen vrij vast zijn. Jl. Vrijdag werden prijzen, zoowel in New York als in Liverpool, wat opgeschroefd, doch sedert is deze stijging weer geheel verdwenen. Naar loco katoen bestond deze week een goede vraag en verkoopen bedroegen in Liverpool 43.000 balen, waarvan 30.870 Amerikaansche, welk percentage grooter is dan den laatsten tijd het geval is geweest. Daar staat tegenover, dat slechts 1100 balen Egyptische katoen werden verkocht. Prijzen hiervan zijn, na belangrijke fluctuaties in de afgelopen week, weer op het niveau van jl. Woensdag voor F.G.F. spot teruggekomen.

Over Amerikaansche garens valt weinig nieuws te vermelden. Volgens de verkoopcijfers over de afgelopen week is de afzet grooter dan de verminderde productie geweest,

zoodat voorraden kleiner beginnen te worden. Er bestaat nog weinig belangstelling naar te garen. Er bestaat de vraag naar medium nummers verbeterd is, zijn biedingen over het algemeen te laag. Spinners blijven in hun vastere houding volhardend en het aantal flauw gestemde verkopers is slechts gering. Wij vernemen, dat in enkele gevallen belangrijke contracten in medio nummers zijn afgesloten, hoewel spinners weigerden concessies toe te staan. De vraag naar Mule bundels voor Madras is wat verminderd, doch er zijn flinke zaken gedaan in 40/2 voor den dhootyhandel en ook voor den export naar Bombay. Egyptische soorten zijn over het algemeen kalm. Er bestaat een goede vraag naar fijne medio garens voor India, doch er gaat voor het binnenland minder om. In getwijnde garens zijn geen zaken van eenige beteekenis gedaan.

De doekmarkt is vast en er bestaat een goede vraag. Toch wordt er betrekkelijk weinig geboekt, ondanks deze belangstelling naar alle soorten; zoodat fabrikanten van oordeel zijn dat telegramkosten steeds grooter worden en niet in verhouding staan tot de geboekte orders. Over het algemeen schijnt er voor fabrikanten in Lancashire nog wel wat te doen te zijn, hoewel zij als regel niet voor al te langen tijd bezet zijn, met uitzondering van enkelen, die van de jongste zaken in dhooties en bredere gebleekte soorten voor India geprofiteerd hebben en voor maanden werk hebben. Over het algemeen valt er niets bepaald definitiefs over den handel te zeggen.

Manchester, dd. 17 Februari 1926.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn gedurende de afgelopen week wat flauwer geweest. J1. Maandag daalden alle future-noteeringen te Liverpool beneden 10 d. Hoewel er gisteren in den namiddag wederom een stijging plaats had, sloot de markt echter op het laagste punt van den dag en opende vanmorgen 3 tot 6 punten hooger. Met de aanvoeren van katoen gaat het niet zoo vlot meer; de ontvangsten in de Amerikaansche havens bedragen slechts ruim 100.000 balen meer dan verleden seizoen, hoewel de oogst zoo veel grooter is. Daartegenover staat, dat verscheping bijna 150.000 balen minder bedroegen dan gedurende dezelfde periode verleden jaar. Hetzelfde beeld toont ook Egyptische katoen. Prijzen zijn slechts weinig veranderd en hoewel de oogst circa een miljoen cantars grooter geschat wordt dan die van verleden jaar, zijn ontvangsten in Alexandrië circa 150.000 cantars minder. Loco-verkoop in Liverpool waren gering en bedroegen totaal slechts 33.000 balen.

In de Amerikaansche garenmarkt gaat weinig om. Spinners bevinden zich over het algemeen in een moeilijke positie en het wordt zelfs moeilijk hun verminderde productie te verkoopen. In grove nummers worden slechts kleine hoeveelheden verkocht, welke echter grooter konden zijn, indien spinners tot concessies bereid waren. Medionummers worden ook weinig verkocht, met uitzondering van garens voor dhooties, waarin enkele flinke partijen tot behoorlijke prijzen verkocht zijn. In getwijnde garens gaat slechts weinig om, zoowel voor het binnenland als voor export. Ook naar Egyptische garens bestaat weinig belangstelling. Spinners van goede 60er twistcops vragen loonende prijzen, zoodat verkoopen slechts gering zijn. De voornaamste vraag is voor 90er en fijnere nummers, zoowel in twist als wel, voor fijne Mulls voor Indië. Getwijnde garens worden alleen in kleine hoeveelheden voor dringende behoefte verkocht. De cijfers van den Board of Trade betreffende den export van katoenen garens over Januari, welke jl. Donderdag gepubliceerd werden, gaven een vermindering aan van meer dan één miljoen pond vergeleken bij die over December jl., doch bedroegen nochtans 886.200 pond meer dan over Januari 1925. De export naar Duitschland en Holland bedroeg 43 pCt. van het totaal.

Doekprijzen blijven vast. Er zijn voldoende aanvragen aan de markt, doch het aantal geboekte orders is nog uiterst gering. De meeste hoop is op Indië gevestigd; zooals wij reeds schreef heeft Lancashire reeds aanmerkelijk geprofiteerd van den jongsten handel in dhooties en fijnere gebleekte goederen voor deze markt. Hierin gaat nog steeds wat om, doch het is een hoopvol teeken, dat de aanvragen zich ook tot de andere artikelen, zooals prints en fancies, uitbreiden. Andere markten zijn over het algemeen rustiger. Rangoon, Java en De Straits koopen slechts weinig en China toont nauwelijks eenige belangstelling.

10 Feb. 17 Feb. Oost. koersen. 9 Feb. 16 Feb.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Br. Indië 1/6 ⁵/₃₂ 1/6 ⁵/₃₂
F.G.F. Sakellaridis 18,25 18,15 T.T. op Hongkong 2/4 ¹/₆ 1)
G.F. No. 1 Omra 7,15 6,85 T.T. op Shanghai 3,0 ¹/₂ 1)

1) Vacantie.

KOFFIE.

De stemming in de afgelopen week was eer iets beter. De prijzen in Brazilië bleven onveranderd en waren in sommige gevallen zelfs een fractie hooger, en onder ten termijnmarkt waren de deels een fractie hooger, en onder ten termijnmarkt bleven de noteeringen der dichtbijzijnde maanden voor het Santos-contract onveranderd, terwijl zij voor het Gemengd contract ongeveer 1 1/4 cent opliepen. Van de latere maanden was de verhooging voor beide contracten dooreen ongeveer 1/2 cent.

In Nederlandsch-Indië was de houding voor Robusta op aflading wel iets gemakkelijker, al komen de noteeringen bijna altijd nog enkele centen hooger uit dan hier voor opgeslagen koffie te maken is.

Van Centraal-Amerikaansche koffies beginnen de verschepingen uit den nieuwen oogst in de Europeesche havens meer en meer regelmatig te komen, doch van eenigen druk van die zijde valt tot nu toe nog niets te bespeuren.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 106/- à 107/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 108/- à 109/-, terwijl zij van Rio type New York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 89/- à 89/6.

Van Robusta op aflading zijn de aanbiedingen van Nederlandsch-Indië op het oogenblik ongeveer:

Palembang Robusta, Februari/Maart verscheping, 51 1/2 ct.
W.I.B.f.a.q. Robusta, Februari/Maart verscheping, 57 1/2 ct. alles per 1/2 KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 68 ct. per 1/2 KG. voor Superior Santos en 58 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
23 Febr.	61 1/2	59 1/2	57 3/8	56 3/8	55 1/4	54 3/8	52 3/8	51
16 "	61 3/8	59 1/2	56 3/4	55 3/4	53 1/4	53 1/4	51 7/8	50 3/4
9 "	61 1/2	59 1/4	57 1/8	56 5/8	54 3/8	54	52 3/8	51 1/8
2 "	62	59 3/4	57 1/2	57	56	54 3/8	52 3/8	51 3/4

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.
19 Febr.	\$ 18,52	\$ 18,25	\$ 17,34	\$ 17,07
15 "	" 18,35	" 18,—	" 17,11	" 16,84
8 "	" 18,15	" 17,90	" 17,13	" 16,95
1 "	" 18,20	" 17,96	" 17,20	" 16,94

Rotterdam, 23 Februari 1926.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
22 Febr. 1926	285.000	26.000	1.264.000	27.500	7 ²⁵ / ₆₄
15 " 1926	310.000	25.750	1.246.000	27.500	7 ¹³ / ₃₂
8 " 1926	321.000	26.425	1.219.000	28.000	7 ¹ / ₁₆
21 Febr. 1925	265.000	38.800	1.866.000	41.000	5 ¹ / ₁₆

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
20 Febr. 1926	57.000	3.192.000	189.000	6.077.000
21 Febr. 1925	32.000	2.665.000	152.000	6.803.000

1) In Reis.

THEE.

De onveranderlijke vaste stemming van de vorige weken bleef ook in de afgelopen week de theemarkt beheerschen. De prijzen in de Londense veiling stegen van 1/2 tot 1 d. per Eng. pond, en alleen bladtheeën vormden een uitzondering op dien regel. De vraag voor export, die zich meestentijds concentreerde op die sorteeringen, schijnt niet van dien aard te zijn, dat de prijzen in gelijke mate als de andere sorteeringen rijzen.

De verschepingen van Noordelijk Britsch-Indië beliepen in Januari 20 1/2 miljoen lbs., welk cijfer bijna 6 1/2 miljoen lbs lager is dan dat van de overeenkomstige maand van verleden jaar. Ook de verschepingen naar het Vereenigd Koninkrijk in de eerste helft van Februari van dit jaar geven een hoeveelheid

te zien van 4,2 miljoen lbs., welke hoeveelheid andermaal ruim 3½ miljoen lbs. beneden die van het overeenkomstige tijdvak van verleden jaar staat.

De verschepingen van Ceylon gedurende dit laatste tijdvak toonen weinig verandering vergeleken bij verleden jaar.

Ten slotte kan nog vermeld worden, dat de totale uitvoer van Ceylon in 1925 209,5 miljoen lbs. bedroeg, waartegenover voor 1924 een cijfer staat van 203,7 miljoen lbs. De uitvoer van Ceylon is dus met bijna 6 miljoen lbs. toegenomen.

De uitvoer van Sumatra-thee bedroeg in 1925 bijna 7,6 miljoen KG. tegenover nog geen 8,2 miljoen KG. in 1924. De uitvoer van Sumatra-thee is dus in 1925 ruim ½ miljoen KG. ten achter gebleven bij dien van het daaraan voorafgaande jaar.

Het aanbod voor de Amsterdamsche veiling van 25 dezer is thans gebracht op 15.000 kisten en voor die veiling wordt een goede afloop tegemoetgezien.

Amsterdam, 22 Februari 1926.

RIJST.

Hoewel de rijstmarkt in het algemeen een vastere tendens toont door de verhoogde Burma export-excedent, zijn Java export rijstzaken nog niet te doen, daar de Europeesche afzet niet bevredigend is en de Java vraagprijzen hoofdzakelijk door het hooge peil der inheemsche voedingsmiddelen in het algemeen, boven Europeesche marktwaarde liggen.

Frankrijk, dat het vorige jaar een belangrijke afnemer was, maakt een uiterst moeilijken tijd door en het is begrijpelijk, dat de toestanden daar zoowel koopers als verkoopers tot de grootste voorzichtigheid dwingen. Het surplus Italiaansche rijst voorziet overigens grootendeels in de Fransche behoefte.

RUBBER.

Gedurende de afgelopen week was de stemming op de rubbermarkt zeer flauw en de prijzen daalden over de geheele linie. Er was nagenoeg geen kooplust, terwijl ook de speculanten zich afzijdig hielden.

De slotnoteeringen luiden als volgt:

Ia Crêpe:	einde voorafgaande week:	
Februari	1.61 ct.	1.80 ct.
Febr./Maart	1.60 "	1.80 "
April/Juni	1.55½ "	1.76 "

22 Februari 1926.

COPRA.

De markt was de afgelopen week zeer vast gestemd. De dichtbijstroomende partijen, welke de markt sterk drukten, zijn thans voor een groot deel opgenomen. Indië geeft bijzonder weinig, terwijl Amerika weer meer belangstelling in Singapore toont.

De markt sluit vast; de noteeringen zijn:

Nederl.-Ind. f.m.s. stoomend fl.	34¼
" " " Jan./Mrt.	"	34¾
" " " Mrt./Apr.	"	34½

22 Februari 1926.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Stand- staard	Koper Electro- lytisch	Tin	Lood	Zink
22 Febr. 1926 ..	59.12/6	66.15/-	291.15/-	33.17/6	35.12/6
15 " 1926 ..	60.10/-	67.5/-	288.12/6	34.7/6	36.2/6
8 " 1926 ..	59.15/-	66.10/-	284.12/6	33.15/-	36.7/6
1 " 1926 ..	58.10/-	65.7/6	279.12/6	34.10/-	37.2/6
23 Febr. 1925 ..	64.17/6	69.15/-	262.7/6	38.-/-	37.2/6
20 Juli 1914 ..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VRACHTENMARKT.

Van de Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt valt geen opleving te vermelden. Er is weinig definitieve vraag, zelfs naar kleine booten. Van de Northern Range werd een 20.000 qtrs. boot betaald met 8½ cents per 100 lbs. zwaar graan naar Antwerpen of Rotterdam, optie beide havens tegen 9 cents. Ook werd van de Northern range, inclusief Halifax per begin Maart 2/- per qtr. geaccepteerd, optie Antwerpen/Hamburg range 1/9. Naar Griekenland werd een handige boot gedaan op basis van 16 cents één haven, prompte belading. Van West St. John accepteerde een groote boot 14 cents naar één Middellandsche Zee haven per Februari, en werd nadien een 6000 tonner bevracht tegen 13½ cents.

Voor een lading sulphur werd een handige boot genomen van Galveston naar twee Canadeesche havens tegen \$ 4.-, terwijl een 8000 tonner werd gedaan Gulf/Brisbane/Adelaide/en Geelong, 3 havens, tegen 29/-, Maart. Van één of twee Gulf-havens werd een boot bevracht voor ongeveer 150.000 kisten olie naar

Australië en/of Nieuw-Zeeland op basis van 35 cents één haven met 1 cent extra voor iedere haven meer tot zes havens, per Maart.

De suikermarkt was levendig. Van Cuba naar U.K./Continent werd tonnage van 5/8000 tons bevracht tegen 15/6 en 15/- per Maart, in eenige gevallen met de optie Marseille tegen 1/6 extra. In één geval werd de optie verleend te lossen in New York, Philadelphia of Baltimore tegen 12½ cents per 100 lbs., optie Boston 14½.

De North Pacific is zonder vraag. Bevrachters zijn nu meer geneigd tot herbevrachting van hun boekingen, hetgeen reeds eenmaal gebeurd is en wel werd 29/6 geaccepteerd van Vancouver naar U.K./Continent per Maart.

De River Plate bleef slecht. De lage vracht van 12/- werd geaccepteerd door Februari-tonnage naar Antwerpen of Rotterdam van Buenos-Aires met 13/- van Bahia Blanca. Van Upriver werd Meitonnage bevracht tegen 17/-.

Ook Chili was flauw. Naar Europa zijn geen volle ladingen in de markt. Naar Alexandrië werd 7000 tons gedaan tegen 22/6 per begin Maart, hetgeen kan worden herhaald. Een groote boot werd genomen naar de Vereenigde Staten (Galveston/Boston range) tegen \$ 4. In deze richting zijn nu geen ladingen meer aan de markt.

Met uitzondering van Britsch-Indië en Burmah waren de Oostelijke markten zeer kalm. Wladiwostock verschaft geen definitieve orders, noch voor olie, noch voor boonen. Ook Australië toonde geen interesse voor thuisvrachten, doch van Zuid-Australië/Victoria/Sydney werd een lading gedaan naar Japan tegen de betere vracht van 22/6, prompt. De vrachten van Burmah zijn iets zwakker; een groote boot werd gedaan naar Rotterdam direct tegen 20/- per April en een 8000 tonner naar Holland tegen 21/3 per Maart. Van Britsch-Indië (Bombay U.K./Havre-Hamburg range) moesten bevrachters de betrekkelijk goede vracht van 22/6 accepteren op d.w., basis één naar 3 havens per prompt. Van de Madras Kust werd een lading van 7000 tons gedaan naar de Middellandsche Zee of Continent per Febr./Maart tegen 25/-, kernels. Van Zuid-Afrika werd geen mais bevracht. Kolen betaalden 9/6 per begin Mrt. en 9/- begin April, Durban/Sabang. Van Mauritius werd een 8000 tonner bevracht naar U.K. tegen 21/6 per Maart.

De Donau is zeer kalm; de eenige afsluiting deze week is 11/9 netto op berth terms, per prompt. De Zwarte Zee is kalm doch vast; prompte tonnage werd gedaan tegen 12/3 Continent, 12/9 U.K. De Middellandsche Zee is onveranderd gebleven. Orders zijn schaarsch en tonnage wordt overvloedig aangeboden. Erts betaalde: Bizerta/Middlesboro 6/3, Melilla/Boucau 6/-, Carthagen/Rotterdam 5/-. Fosfaat is niet levendig. Er werd slechts één boot gedaan, nl. Tunis/Rotterdam tegen 6/3. De vrachten van de Golf van Biscaye zijn iets vaster voor kleine booten. Afsluitingen zijn: Bilbao/Cardiff 6/3, Middlesboro 6/9 en Newport River 6/9.

De time-charter vrachtenmarkt is afgenomen. Voor Vereenigde Staten/Pacific vaart werden verdere booten genomen tegen 75 cents.

De Amerikaansche kolenvrachtenmarkt was geanimeerd en de vrachten naar Zuid-Amerika zijn vast, in sommige gevallen zelfs iets beter geworden. Van de Hampton Roads naar Rio werd \$ 3,25 to \$ 3,40 betaald per Maart en tegen het einde was \$ 3,50 te bedingen per Februari. Naar West-Italië is de vracht minder vast, doordat de booten gaarne thuisvracht willen hebben en na een afsluiting tegen \$ 2,60 per prompt naar één loshaven, werd per Maart \$ 2,55 betaald.

De Engelsche kolenvrachtenmarkt is vast, met uitzondering van de bestemmingen naar de Vereenigde Staten. Afsluitingen zijn van Zuid-Wales: St. Nazaire 4/9, Genua 10/3, Port Said 12/-, Colombo 17/-, Buenos-Aires 21/- en van de Oostkust: Stavanger 6/-, Hamburg 4/3, Antwerpen 3/3, Genua 10/6, St. Vincent 11/-, Rouaan 3/9.

22 Februari 1926.

RIJNVAART.

Week van 14 t/m. 20 Februari 1926.

De aanvoeren van zeezijde waren gering. Scheepsruimte bleef meer dan voldoende beschikbaar. Doordat de kolenvrachten in de Ruhrhavens minder werden, was de animo om leeg op te sleepen, zeer gering.

De ertsvrachten bedroegen gemiddeld f 0,40 met ¼ en f 0,50 met ½ lostijd.

Het sleeploon varieerde tusschen het 37½ ct en het 25 cents-tarief.

De waterstand was gunstig en in de tweede helft der week sterk wassend.

De verschepingen in de Ruhrhavens verminderden geleidelijk, waartegenover de beschikbare scheepsruimte voortdurend toenam. Dientengevolge ondergingen de vrachten een sterke daling, zoodat in het laatste der week 80 Pfg. per ton met vrij sleepen voor exporokolen werd betaald.